

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Szombat
1931 * augusztus 15

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

185. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Sinek rengetegében — váltók nélkül

Irtó: Halász Sándor

A mi hivatalos pénzpólitikánkban van egy kis könnyedség: nem izgul, a dolgozat soha tragikusan nem veszi és tulságosan akkor sem retten meg, ha körötte srapsnelek esöznek és bombák robbannak. Ez a könnyedség a „splendid isolationnak” elegáns megnyilatkozási formája — kifelé, befelé pedig tagadhatatlanul megnyugtató. Először Ausztriában robbant, azután Németországban, majd Magyarországon. Most már Angliában is pusztít a kór és ennek ellenére is nálunk nem történt egyéb, minthogy a Banca Nationala három napig tanácskozott és elhatározta, hogy nem csinál semmit.

Az események a Banca Nationala könnyed vállrándítását igazolták ugyan, de nem biztosítják mégsem, hogy a jövőben baj nem történhet. Vitathatatlan: Romániának nincsenek olyan pénzügyi kapcsolatai, amelyek hatásaiban kisugározhatnának, nincsenek számottevő külföldi obligációink és külföldi kihelyezéseink pláne nincsenek, de mégis, úgy érezzük, azok a fel-felbukkanó riadalmak és ki-robbant összeomlások, amelyek határainkon túl mutatkoztak, preventív intézkedéseket követelnek. Nálunk nem voltak bankmegrohanások. Azok a szörvénys, de mégis tömegszerű pénzigénylések, amelyek az egyes pénzintézetekkel szemben felléptek és még ma is fellépnek, egy néhány pár millió megmozdítását jelentetik csupán. A milliárdok azonban továbbra is a termelő munka rendelkezésére állanak és mint betétek, valóztallanul és nyugodtan, szedik a maguk megérdemelt kamataikat. Nálunk csak egy kis feszültség volt és van még ma is, egy kis idegesség, kávéházi pletyka és meggon-dolatlan pánik-tetszelgés. Egy kis zavarost csináltak, — tudatosan csinálták! — és most benne halásznál akarnak.

Megmozdítottak egy kis betétet, hogy földbe, házba meneküljön a pénz. A multkor külföldre menekítettek ki összegeket, hogy most a pengő-betétek összepárlásán keresni lehessen. Az emberek megszedítik egymást és e szédület nyomán kialakuló forgalomban a „pontlósok” egy pár pontot ügyesen lecsipnek. Ez nem rön és nem krízis, ez csak a tájékozatlanok ijedelmé és a tájékozottak alkalmi tolvajlása.

Ebben az évben már másodszor kocogtatják meg a bizalom hárttyavékony falát. Az elsőt a Jorga-kabinet vagyondézma rémhírére pattantotta ki, a másodikat a magyarországi betéztárolás, a harmadik rázkódtatásnak nem szabad elkövetkezni. Eppen ezért a Banca Nationala könnyed vállrándítása, amely kifelé elegáns ugyan, nem okságos bankpolitika.

Külföldön állandóan a moratórium és az infláció rémétől félnek és elfelejtik, hogy moratóriumról és inflációról többé beszélni sem lehet. Még egyszer ugyanazt soshasmen lehet újra végigcsinálni. Az emberi test szöveteiről azt vallja az orvos-tudomány, hogy tíz egynehány esztendő alatt megújodik. A harmincéves emberben a tizenöt-évesből egy atom sincs többé. Új emberi testté ujjodunk. A gazdasági élet is elhal és ujodik: szakadatlanul, 1914 embere még eltűrte a moratóriumot, 1919 embere még nyögte az infláció keresztyét, de 1931 embere lerázná magáról ezeket a bilincseket. Ez a gazdasági rend belepusztulna a moratóriumba éppen úgy, mint az inflációba. A kapitalista termelési rend kátyúvára összeomlana és az összeomlás tömege alatt megfulladna gazdasági életünk gerince: az arany.

Ezt nem akarják. Eppen ezt nem akarják és, mert éppen ezt nem akarják, nem intézményesíthetik többé sem az inflációt, sem a moratóriumot.

A riadalmak és pánik-kisértések megelőzésére és elhárítására, más módokat kell találni és ez a mód nem lehet elüti azoktól a most dühös módoktól, a

melyekkel a gazdasági élet egyéb ágait még ma is folytonosságban és erőben tartják. Az állami onnipotencia egyre világosabban befolyik a termelés és elosztás minden megnyilvánulásába. Az állami ingerencia minden cselekedetében és rendeletében azt célozza, hogy polgárai és intézményes vállalatai csak úgy termeljenek, akkor termeljenek és annyit, amennyi elég, de nem sok és rem is kevés. Ma kontingentálnak mindent és rationálnak mindenhol. A tulajdon nem szabad többé és az emberi cselekvés szintén nem. Az ember cselekvési szabadsága minden állam alkotmányának szépen megfogalmazott paragrafus, de csak paragrafus, amelynek az élet nyilvánulásaira kisugárzó ereje többé nincs. Semmit sem szabad! Illetve mindent szabad, ha — megengedik. Suszter sem lehet senki, amíg arra engedelmet nem kap, követ sem fejt, míg a bányalörvény előtt fejet nem hajt, ha zsirukba belefutunk, akkor sem adhatjuk le feleslegeinket, mert a vámtörvényekbe bujtatott állami gazdaság-politika így akarja és ha éhenhalunk, akkor sem hozhatjuk be a külföldi túltermelésének daggonjait, a mennyiben az államnak nem érdeke, hogy behozzuk azokat. Engedelelnélkül maholnap már talán meghalni sem szabad, de a Pénznek, annak minden szabad.

Szabad, rablóterületen él a Pénz. És mert csakis a Pénz szabad, ezért zökken kátyuba és hullik vesztébe a legszebben megépített termelési terv is.

A betétes kivetheti a pénzt és betetheti. Akkor teszi be, amikor akarja és akkor veszi ki, amikor akarja. Azt, hogy a gyár

él, a kemény füstöl és gépei szaladnak, nem a gyárigazgató határozza meg, hanem a betétes. Addig szalad, amíg a betétes szaladni hagyja. A kereskedelem export-kampányait csak akkor finanszírozzhatja a bank, ha a bankot finanszírozza a betét. Az élet normális csererendje legnagyobbbrészt attól függ, hogy a megtakarított tőke meddig alimentálja.

A rövidlejáratu hiteleket ki kell végezni. Még a kötött betét is csak rövidlejáratu hitel. Mindegy, hogy ki a hitelező: külföld, belföld, nagy-lőke vagy kis-garas, meg kell rendszabályozni. A mai életnek berendezettségei nem látra szólók. Megépíteni könnyű, de likvidálni szinte lehetetlen és amikor a megépítésnek minden eszköze: a termelés rendelkezésére bocsátják, ugyanakkor a likvidálás minden lehetőségét megfojtja az a határtalan szabadság, amelyet a Pénz élvez.

A jegybankoknak és így a Banca Nationalának is nem lehet és nem szabad könnyed mosollyal és összetett kezekkel azt a diktatóri allírt továbbra is szemlélni, amelyet a Pénz még ma is élvez. Vagy neki magának kell mindenkor pótolni azt a pénzhiányt, amely az ideges ségek és riadalmak napjaiban mutatkozik, vagy oda kell hatnia, hogy a pénz, amelyet a tőkék tulajdonosai a termelés rendelkezésére bocsátanak, ne legyen olyan szabad, mint a madár, amely, ha a nap tüze megfakul, melegebb éghajlat alá költözik.

Az infláció és a moratórium nem egyebek, mint drasztikus injekciók, amelyekkel pocskékká teszik és letaglózzák azokat a gazdasági megerősödések, amelyekért évtizedig dolgozott az ember. Ezzel szemben a Pénz korlátozása homeopátiás gyögy mód, amely nemcsak a virulens betegséget, de az egész megrokkant szervezetet is gyögyíti.

A Banca Nationalának vállalni kell, hogy minden elmenekülő pénznek mindenkor helyébe lép, vagy a kormánynak intézkednie kell, hogy a pénz csak akkor menekülhessen, ha arra engedelmet kap. A korlátozások nem moratóriumok. A

korlátozások csak olyan rendszerezés és bölcs megszorítások lehetnek, mint amilyenek a sinek rengetegében a váltók. A vonatoknak nem szabad összeszaladni és hogy össze ne szaladhassanak, azért kell lennek a váltók. A gazdasági életnek nem szabad állandóan visszakísértő karambolokban elpérezni és ezért a sinek végeláthatatlan szövevénye elé, megfelelő váltókat!

Az a törvény, amely nemcsak a hitelező biztonságát szolgálja, hanem az adós agyvérzését is megakadályozza, a hitelezőknek is érdeke. Néha egy kicsit nyugatra is illik tekinteni és meg kell látni, hogy a magángazdálkodás egyenri kilengéseit Németországban már bankfelügyeleti hivatalok szabályozzák. Ezek az első „váltók” amellelt tanuskodnak, hogy elmultak azok az idők, amikor a guzsbakötött emberiség felett szabadon csaponghatott a vércse és akkor csapott le prédájára, amikor azt olvasta az újságokban, hogy Magyarországon bankbetéztárolással operált a magyar kormány, vagy, akkor, ha úgy hallotta, hogy a francia aranyelvonás megingatta az angol világbirodalom pénzének stabilitását is, vagy, akkor, ha puha pihékkel kipárnázott ágya melegéből éppen — ballábbal kelt fel.

Ha palaha irányító Jegybankra szükségünk volt, akkor ma van, és, ha palaha nem politizálhatott a Jegybank, akkor ma igazán nem. A lefolyt erdélyi bankzavarok nem hallatszottak fel a Banca Nationala elegáns kormányzói szobájába, mert Bukarestben még mindig nem látják, hogy itt nem kisebbségi intézetek liktető életét csapkodta meg a hullám, hanem megcsapkodta azt az egész gazdasági területet, amelyet Európának nevezünk és amelyet eddig az emberiség legesszzerűbben vezetett kontinensének hittünk.

Most nemzetiségi politika helyett pénzpólitikára van szükségünk, a bölcsesség irányító politikájára, mert ma sinek rengetegében, rakéták szédületes tempójában, és jajl váltók nélkül, egymásra rohannak a gazdasági élet féktöcsztelt mozdony-óriásai.

Aláírták Színájában a román-magyar gazdasági egyezményt

Konzulátusokat állíthat fel Magyarország minden magyarlakta romániai városban

Bukarest, augusztus 15

Tegnap délbén Színájában aláírták a román-magyar külkereskedelmi egyezmény előzetes megállapodását és a magyar delegáció tagjai az esti 7 órai gyors vonattal vissza utaztak Budapestre. A mindkét országra nézve nagyfontosságú gazdasági tárgyalások egyes szakaszairól már beszámoltunk.

A tárgyalások végig a legmesszebbmenő kölcsönös előzékenységgel és engedelemmel folytak.

A tárgyalások tulajdonképpen már tegnapelőtt befejeződtek, amint arról a B. L. tegnapi számában beszámolt, volt azonban egy nyitott pont, amelyre vonatkozólag a magyar delegációnak ki kellett kérnie a magyar kormány utasítását. Ez a pont a román tűzfának a magyar piacra való bevitelével kapcsolatos vámkérdés volt. Ugyanis a román delegáció olyan jelentős vámkedvezmény honorálásért kérte a magyar delegációtól a tűzifa-exportnál, amelynek megadására a magyar delegáció nem volt felhatalmazva. Miután a tűzifa vámkedvezmény megadására vonatkozó felhatalmazást megkapta a magyar delegáció kormányától, már csak az előzetes egyezmény aláírása maradt hátra.

G. Dumitrescu román delegáció vezetője

zetője tegnap délelőtt Bukarestbe érkezett, ahol beszámolt Vasilescu-Carpen ipar- és kereskedelmi miniszternek a román-magyar egyezményről. A referátum alapján Vasilescu-Carpen miniszter távirati felhatalmazást küldött az ugyancsak Színájában tartózkodó s a tárgyalásokon, mint megfigyelő részt vevő Grigoreca, budapesti román meghatalmazott miniszternek, hogy az egyezményt írja alá.

Az aláírás után a román delegáció bankettet adott Színájában a magyar delegáció tiszteletére.

Az egyezményre vonatkozó tárgyalások sikeres befejezését úgy Bukarestben, mint Budapestben a legnagyobb megelégedéssel fogadták, mert

az egyezmény az eddigienél sokkal szorosabb és jelentősebb gazdasági együttműködést tesz lehetővé a két ország között.

Az egyezmény többek között a következő fontos megállapodásokat tartalmazza: Romániának jogában áll bármilyen ország részére élőállatokat átszállítani Magyarországon.

Magyarország leszállítja a tűzifa beviteli vámját a román exportőrök részére egyelőre 50 arany centimesről, 35 arany centimesre, 100 kilogrammonként.

A tűzifa beviteli vámját véglegesen akkor fogja Magyarország megállapítani, amikor a folyamatban levő magyar-cseh gazdasági tárgyalások befejezést nyertek. Remélhető, hogy az új vám megállapításánál Magyarország újabb leszállítást fog eszközölni.

Románia a következő ipari cikkekre adott Magyarországnak vámkedvezményt: lámpák, villany-felszerelési cikkek, kálvák, stb.

Az egyezménynek van egy politikai vonatkozású passzusa is, amely a következőképpen szól:

Románia hozzájárul ahhoz, hogy Magyarország konzulátusokat állítson fel Romániának azon kerületeiben, ahol jelentősebb számú magyar lakosság van.

Eddig ugyanis egész Románia területén csak két magyar konzulátus működött, az egyik a bukaresti magyar követség, a másik Kolozsvárt. Az egyezmény következtében

Magyarország a közeljövőben valószínűleg minden nagyobb magyarlakta erdélyi városban fog konzulátust felállítani, így Aradon, Nagyváradon, Brassóban, és talán más helyen is.

Zseniális szélhámos, vagy áldozat volt-e a szökevény kolozsvári bankigazgató

Egyre rejtélyesebb adatokat produkál a Lőrinczy Mózes elleni nyomozás

Kolozsvár, augusztus 13.

A megszökött kolozsvári bankigazgató Lőrinczy Mózes kettős élete, titokban elkövetett szélhámoságai és kalandos szökevénye

egyike volt az újabb kor legzseniálisabb szélhámosainak, akiről még csak ezután fognak kiszűrni az igazi nagy dolgok.

Milliók gyűltek a markába és folytak szét az ujjai között, nem tudni merre és hová. A szélhámosok szálaát olyan ügyesen összefonta, állítólagos oroszországi szökését olyan ragyogóan megrendezte, hogy úgy a nyomozó hatóságok, mint a magán-krimináliszták az elfogadható, de egyáltalában nem bizonyos föltervések valószínűsége garmadájaiban válogathatnak s ami ezzel egyet jelent, tévelyeghetnek. Talán éppen ez is volt Lőrinczy Mózes célja és éppen ebben rejlik zseniális-tása.

Bármerre indul is el a nyomozás, mindegyik titokzatosságokba ütközik. Sőt, a legújabb előkerült és állítólagos fontos dokumentumok szerint nem elégzik meg az emberi szellemmel felfogható földi titokzatossággal, hanem kölcsön kéri a szellemvilágot is.

Bizonyítékok merültek fel arra, hogy Lőrinczy aktív és buzgó tagja volt egy kolozsvári spiritiszta-társaságnak s ez a spiritiszta-társaság vitte volna bele a visszáslések halmazába. Különös színe tehát ennek a bűntügvnek, hogy belekapcsolódik a híres Szvengáli legenda is.

A FÖLDÖNTÜLI TITOKZATOSSÁG.

Az is jellemző, ahogyan ez a földöntúli titokzatosság szerepet nyer a bűntügvben. A nyomozó hatóságok már az eddigi vizsgálat során minduntalan szembeállították magukat az egyik neves és közismert kolozsvári ügyvéd személyével, aki üzleti összeköttetésben volt Lőrinczyvel, akinek tehát fölfelelő tudománya van a különböző szédelésekről, sőt talán része is van bennük. Maga a bűntügv elég nagy horderejű és főképpen eléggé érdekes arra, hogy könnyű gyanút

árasszon ki magából mindenki ellen, aki csak kapcsolatba hozható a megszökött bankigazgató személyével és tevékenységével. Komoly gyanút azonban a kérdéses ügyvéd ellen, aki nemrégiben Kolozsvár egyik alpolgármestere volt, a hatóságok sem tápláltak. Most azonban egészen szokatlan körülmények között a rendőrség kezei közé került Lőrinczynek egy levele, amit János Gáspár dr. kolozsvári ügyvédhez írt. Megvan tehát már az ügyvéd neve is!

A levél ugyanis elkeseredett szemrehányásokat tartalmaz és sürű átkokat is a címzett ellen, aki őt, Lőrinczyt, bevezette a spiritiszta szérszokba s így a bűn útjára taszította.

A képzeletnek kiváló csemege a szellemek „bűnpártolása”. A rendőrség állítólag azt a médiumot keresi már, akin keresztül a spiritiszta összeesküvők érvényesítették akarataikat és belehajszolták a bűnbe Lőrinczy Mózes.

Ez a médium természetesen rendes fizetést élvezett és tudatosan használta ki Lőrinczy gyenge idegzetét.

Azt a gyenge idegzetet, amely most olyan kiváló higgadtsággal és nyugalommal segítette kalandos szökésében a kolozsvári Szvengáli tragikus áldozatát

JÁNOS GÁSPÁR KIHALLGATÁSA.

A János Gáspárhoz címzett, de kezei közé nem került, hanem a szökés után szinte egy héttel a rendőrségi birtokba jutott levél természetesen János Gáspár felé irányította a nyomozóhatóságok figyelmét. Az ügyvéd, mielőtt értesült a furcsa fordulatról, nyomban Kolozsvárra utazott s maga jelentkezett kihallgatásra. Milyen üzleti összeköttetésben állott János Gáspár dr. Lőrinczy Mózesrel? Az eddigi megállapítások szerint a szökött bankigazgató kibérelte János Gáspár és Belu dr. közös ügyvédi irodáját. Szüksége volt erre az ügyvédi irodára titokzatos ügyleteinél. A szerződés szerint a két ügyvéd rendszeres havi fizetést kapott Lőrinczytól s ezenkívül a haszon 50 százalékát.

Győri Viktor, a szélhámos apósa most vadképpen azt hangoztatja, hogy a két ügyvéd becsapta szerencsétlen nejét, mert huzták ugyan a fizetést, de semmit sem dolgoztak.

Ez a két ügyvéd és Lőrinczy megvette még Popescu Ilarion volt kapitány irodájának a jövedelmét is. Popescunak ugyanis több, mint három millió értékű

váltója volt, amit klienseitől gyűjtött össze, akik nem tudtak készpénzzel fizetni. Lőrinczy Mózes állítólag több, mint egy milliót fektetett bele ebbe az üzletbe, de szerencsétlenül, mert időközben

Megölte gyermekeit, hogy ne örököljenek

Bécs, augusztus 13.

Borzalmas vallomást tett a zell-am-seei stájerországi fürdővároska csendőrsége előtt egy Oser János nevű ötvenöt éves özvegyember.

Oser úgy került a csendőrök elé, hogy gyengeelméjű huszéves fiát röszkedő asszonyok, kövekkel letarkarva, holtan találták meg az erdőben. A gyanu rögtön az apára irányult, aki beismerte, hogy fiát ő ütötte agyon, miután gyengeelméjű volt és így semmi keresnivalója nem volt a világon.

Válaszúton a nemzeti-parasztpárt

Maniu, vagy mégis Titulescu?

Junián missziója és a parasztpárti ifjuság magatartása

Bukarest, augusztus 13.

Megemlékeztünk róla, hogy Junian volt igazságügyminiszter, aki a múlt hét végén hagyta el az országot, Svájcban találkozik Titulescunak a kimerítően tárgyalni fog vele.

Junián útjával kapcsolatban a Curen-tul tudni véli, miszerint a volt igazságügyminiszternek

mégis az a kifejezett küldetése, hogy felajánlja Titulescunak a nemzeti parasztpárt elnökségét.

Amíg ugyanis a pártban csak az öreg erdélyiek igrkeznek rábeszélni Maniut a visszatérésre, a párt Mihalache-frakciója és egész ifju-gárdája legszívesebben

ben a váltók behajthatatlanokká váltak. A rendőrségi nyomozás hihetőleg teljes világosságot derít ezekre a közbeütközésekre is, amennyiben tisztázn fogja, hogy mennyiben tartoznak a bűntügv anyagához. Jelenleg igen nehezt a vizsgálót az a tény — s ez megint érdekes jellegzetessége ennek a nem minden-napi ügynek, hogy

a magánkarosultak nem igen jelentkeznek és följelentéseket sem tesznek. A rendőrség eddig csak azokat hallgatta ki, akiknek a neve az első pillanatban nyilvánosságra került. Ezek is azt hangoztatják, hogy ők baráti szíveskedéseket tettek Lőrinczynek, amikor pénzeiket rendelkezésére bocsátották.

Önként tett vallomást a négy-szeres gyermekgyilkos

valója nem volt a világon.

Bevallotta ezután Oser, hogy évekkal előtt egy másik fiát a nagykorúsága napján a vízbefojtotta, mert kikérte apai részét. Ezenkívül még két gyilkosságot is mert be:

még felesége életében két csecsemőjüket fojtotta meg, hogy ne kelljen majd nekik a vagyonból adni.

Az elvetemedett családirtót megbilincselve szállították a gráci bíróság börtönébe.

Nyakigláb tanár úr és a pénz

— A kolozsvári Lőrinczy-ügy —

Kolozsvár, augusztus 13.

A kettős életű Lőrinczy Mózes ügye, amely még mindig izgalomban tartja a kedélyeket, semmiképpen sem hétköznapi és nem lokális esemény.

Adva van egy kopott, rossz megjelenésű, tsugoriság szerény és látszólag visszaponult élő, tanárember, aki ugyanakkor bizalmi állást tölt be a legbizalmasabb bankigazgatók egyikénél. Mi az, amivel Lőrinczy megtudta nyerni mindenkinek a bizalmát? Azoknak, akik személyesen ismerik, egyenesen megfoghatatlan ez, mint ahogy azt sem lehet megérteni, hogy ez a szürke, igénytelen ember hogyan sodródott a milliós üzletek útjára. Lőrinczy, aki órákig képes volt alkudozni egy 25 lejes harisnyára, amíg 24 lejért adták oda neki, miképpen tudott milliókat, nem rendes uton szerzett milliókat kidobni az ablakon? Otthon a leg gondosabb férj és családapa, az iskolában szigorú és pontos tanár, a bankban nem kis koncepciójú bizalmi ember — és szabad óráiban család. Vagy, ahogy önvallomásaiban mondja, áldozat. Az áldozat, aki csalt, és megetté, vagy magával vitte Oroszországba egy csomó ember pénzét.

Ezt a groteszkül titokzatos főalakot nem kevésbé érdekes mellékalakok veszik körül. Pompásan aktuális kar-csoportkép. Az orvos, akinek nem elég a hivatalos és magánpácienstúrja, hanem belefog a legkülönbözőbb üzleti vállalkozásokba. Az ügyvéd, aki talán soha nem élt a praxisából és ugyancsak üzletek után futkos mindig. A bankár, aki véletlenül az emlékezőes párisi magyar ákötőncsalás

idején alapította ki családi bankházát — kötvényüzletekre és addig fezőrösködik, amíg minden üzletére ráfizet, sőt a büntetőparagrafusok fenyegető labirintusába téved. A fiatal arisztokrata, aki szakít a hagyományokkal és hiszékenységekben magával rántja az öreg arisztokratákat, a mai üzletek gyanusan veszélyes ösvényein. A bank, amely hamis betétkönyvekre nagy összegeket folyósít és évekig nem jön rá, hogy becsapják. A kereskedő, aki 300 ezer lejért akar megszerezni egy 600 ezer lejért kiállított — hamis — betétkönyvet. És a felelős állásban levő bankember, aki baráti szíveskedéssel 150 ezer lejt ad kölcsön kéthetenkénti 10 ezer lejes kamatigéretre... Mintha mind megrészegülten vad kannibáltáncra perdültek volna a Pénz körül.

Lőrinczy Mózes két tanítványával beszélgettem. Pontosan homlokegyenest ellenkező jelentést adtak róla. Előttük, a diákjai előtt is János-arcot mutatott.

Az egyik ezeket mondotta:

— Nagyszerű tanár volt. Nemcsak kitűnő előadó, hanem alaposan foglalkozott az egyes tanítványokkal is. Szigorú, de igazságos ember. És végtelenül fukar. Azért vásárolt nálunk, mert én tanítványja voltam és erre mindig hivatkozott is, amikor árendeményt kért. A legolcsóbb és leggyengébb minőségű árut vásárolta.

Egy másik tanítványa ezt a képet rajzolta le róla:

— Furcsa ember volt. Már a megjelenése is mulattatta a diákokat, akik bizony nem vették komolyan Nyakigláb tanár urat. Ez volt a gunyveve, mert rendkívül hosszú a lába. Mindig sietve járt. Pontosan kezdte meg az óráját és első csengetésre már abba is hagyta az előadást. Gyakran megesett, hogy magyarázás közben felírt valami könyvelelési tételt a táblára és hirtelen megakadt. Mi azt hittük akkor, hogy nem tud könyvelni és mulattunk

rajta. De olyankor alighanem másutt járt az esze. Azután megint magyarázni kezdett és kézzel-lábbal hadonászva vezetett be minket a kettős könyvitel rejtelmibe. Mindig nagy kerülővel tért a tárgyra és szerette fitogtatni tudását. Nem volt igazságos az osztályozásnál. Szimpátiák szerint osztogatta a jegyeket. Voltak diákok, akiket valósággal üldözött, valami csekélységért, amit nem felejtett el és nem bocsátott meg nekik. Egész éven át szekirozta őket, gunyveveket adott nekik, de év végén egyesekkel szemben nagyon elnéző volt.

— Nagyon igyekezett behízelegnie magát az osztálynál, de rájöttünk, hogy nem őszinte. A tanári karban egészen másképp beszélt ugyanazokról a diákokról, mint az osztályban. Ezért nem is becsültuk nagyon. De a tanári karban sem volt valami nagy tekintélye. Mindig helybenhagyott mindent, amit a kollégái mondtak, a diákok előtt viszont a barátjuknak játszotta ki magát. Megegett, hogy valaki elbliccelt egy órát, és valami állásztó ürüggyel akarta igazolni az elmaradását. — Ilyenkor Lőrinczy nagy erkölcsi prédikációt tartott arról, hogy mennyivel férfiasabb az, ha az ember becsületesen megmondja az igazat, amikor valami hibát követett el. Általában szeretett a becsületességről és erkölcsöségről beszélni. De ugyanakkor mindenbe beavatkozott. Ha egy diák és valamelyik tanár között volt valami, Lőrinczy mindent akart tudni, mindig jólinformált akart lenni. Egyébként elég hallgatag ember volt és tanártársai közül leginkább Horea Avrammal lehetett látni, akit nemrég ítél el a kolozsvári törvényszék 2 és fél évi elzárásra, mert a kereskedelmi akadémia pénzéből valami 1 millió 300 ezer lejt elszikkasztott és könyvtárat rendezett be magának a pénzből... Lőrinczyról igazán nem tételezte volna fel senki, hogy ő is erre az utra téved.

...És még egy kiegészítő ecsetvonás ehhez a portréhoz. Az egyik kolozsvári kereskedő meséli:

— Bejön hozzám, hogy ő nagyobb vásárlást akar csinálni, de olyan árakat számítsak, hogy ő készpénzzel fizet. A legolcsóbb árakat mondtam be. Erre azt mondja Lőrinczy, hogy most már ezekből az árakból adjak neki kü-

lön engedményt, hiszen az jár neki. Nem tudtam ugyan, hogy miért jár neki, de teljesítettem a kívánságát. Leszállított az árut és — nem kapok pénzt. Útször, vagy hatszor küldtem el hozzá a számlával, amíg kiegyenlítette, de csak újabb levonással.

Ime: az ember, akinek kezén milliók sikadtak el, aki betétkönyveket hamisított, üzleteket bonyolított, — és mások áldozatának mondja magát. A barátai jókat mondanak róla, sok szíveskedést tettek nekik. Talán ennek az áldozata? És ki volt az, aki ezt az ósdi és kopott ruhájú, szerényen élő embert meglökte a Pénz sikos lejtőjén? Hova lett a pénz? Kik huztak hasznát abból, hogy a kétségtelenül rossz szellemektől irányított Lőrinczy egy csomó embert tönkretett és megkárosított? És azok, akik pénzt adtak neki, miért adták?

A rendőri vizsgálat ebben a szövetségben ügyben dicséretes gyorsasággal dolgozott és alig 24 óra alatt magát a főcselekményt nagyon ügyesen kibogozta. De a mellékhatások néma mocsarat még titokzatos köd üli meg és a köd mögött alighanem sokkal érdekesebb dolgok húzódnak meg, mint maga a sikkasztás. Nagy kelevény ez, amely, ha felfakad, még elkepesztő meglepetéseket fog a nyilvánosság elé tárni.

(b. e.)

ModernMozgó BRASSÓ Tel. 518.

Ma csütörtökön Premier!

ÉVA BÜNEI Német beszélő vígjáték-attrakció.

Henry Porten-el. Magyar feliratok.

Következő hangosfilm Dolores del Río-val

A vörös táncosnő

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

Újból visszakövetelik a jogtalanul felveit képviselői fizetéseket

Juniustól októberig két parlamentet fizet az ország

Bukarest, augusztus 13.

Emlékeztet, hogy a májusban feloszlott nemzeti-parasztpárti parlament tagjai az 1926-27-beli averescanus parlament példáját követve, hazaküldésük előtt még felvették fizetésüket a június 1-től október 15-ig tartó időszakra. Így most az a helyzet állt elő, hogy az őszi ülésszak kezdetéig egyszerre két parlamentet is fizet az ország.

Azok a honatyaik, akik tagjai voltak a nemzeti-parasztpárti parlamentnek s az új országgyűlésbe is bekerültek, október közepéig dupla fizetést huznak.

Ezzel kapcsolatban a képviselőház elnöke most a sajtó útján is újból felszólítja az előző törvényhozó testületek tagjait, hogy haladéktalanul fizessék vissza a juniustól

kezdve négy és fél hónapra jogtalanul és előre felveit illetményeiket.

Ez a felhívás azt mutatja, hogy a Jorga-parlament elnöksége vagy gyerekesen naiv, vagy csak tréfál. Az averescanus parlament tagjai ugyanis négy kerek esztendő leforgása alatt sem határozták el magukat arra, hogy ugyanilyen körülmények között zsebre vágott fizetéseiket visszazolgáltassák, miért várja el hát a kormány, hogy a nemzeti-parasztpárti parlament tagjai nagylelkűebbek legyenek?

Ha nem sikerült annakidején Valcovici közlekedésiügyi miniszternek rábírnia a CFR igazgatósági tagjait, hogy ugyancsak jogtalanul felveit borsos napidíjaik milliós összegeit visszazármaztassák az államkasszába, hogyan remélhető ez a szélnek eresztett előző parlament tagjaiól?

A pénzpiac megszilárdítására:

Megalakult a fővárosi nagybankok szindikátusa

Pénzügyi konzilium Színájában. Külön vonattal szállították a bankvezéreket a színajai megbeszélésekre

Bukarest, augusztus 13.

A Bercovitz-bank bukása újból felkavarta a hullámokat a belföldi pénzpiacra. A bukaresti nagybank kényszeregyezsége nyomán támadt zavar azonban sokkal hamarabb elült, mint ahogy azt várni lehetett volna. Tegnap is nagy tömegek jelentkeztek ugyan a fővárosi nagybankoknál, de alapos informálás után, igen sokan lemondtak arról, hogy pénzeiket kivonják.

A legújabb eseményekről, amelyek egyrészt a pénzpiac megszilárdítását, másrészt a kényszeregyezsége keretében nagybank megmentésére irányulnak, az alábbiakban számolunk be.

A BIZALOM A BERCOVITZ-BANKKAL SZEMBEN

A Bercovitz-bank, kényszeregyezségi kérésében, 100 százalékos fizetési kvótát ajánl fel a betéteseknek, 4 százalékos kamattal. Ez a fizetési feltétel a betétesek körében megnyugvást keltett, tekintve, hogy a kényszeregyezségi törvény bevezetése óta először fordult elő, hogy fizetési képtelenné vált fővárosi bank teljes kiegyezést ajánljon, olyan kamattal, amely bizonyos körülmények között a tényleges betéti kamatnak is megfelel.

A bank igazgatósága által felajánlott garanciák is tökéletesen megfelelnek annak az összegnek, amennyit a bankbetétek és egyéb tartozások kitesznek, úgy, hogy

ezeket az összegeket a bank úgy is ki tudja fizetni, ha kintlévőségeiből egy lejt sem inakaszál be, amíg a kényszeregyezségi folyamat tart.

A pénzintézet anyagi helyzete új fordulatot adott az eseményeknek és a türelmetlen betétesek drasztikus leckét kaptak, mert ezután újra beigazolódtott, hogy

teljesen indokolatlan volt a fejvesztett bizalmatlanság és a betétkivonásokkal sokat ártottak önmaguknak is

és fejvesztettségükkel fizetési képtelenségbe döntöttek egy jól megalapozott és reális garanciákkal rendelkező pénzintézetet.

A BETÉTESEK A BAJAJUTOTT BANK MELLE ÁLLNAK

Érdekes, hogy a bank betétesei is belátták hibájukat. Ennek tulajdonítható, hogy a betétesek tegnap este a késő esti órákba nyúló ülést tartottak, amelyen 200 millió lej betéti képviselő betétes nevében olyan határozatot hoztak, hogy

a bankot minden körülmények között megmentik.

A betétesek ülése Beiler ügyvédnél folyt le azon több, mint háromszáz ember gyűlt össze.

A gyűlés szónokai rámutattak arra, hogy a bank a legjobb indulatot tanusítja a betétesekkel szemben és reális garanciák mellett a fizetési feltételeket ajánlott fel, amekre még nem volt példa az eddigi bankcsomások történetében.

A betétesek határozati javaslatot szövegeztek meg, amelyben két pont fölött kívánták dönteni: elfogadják-e a bank igazgatóságát a felajánlott kényszeregyezséget, vagy pedig barátságos uton, magánkiegyezést

ajánlanak a banknak.

A betétesek egyöntetűen a barátságos magánkiegyezés mellett foglaltak állást.

A gyűlésen résztvevők a határozati javaslat megszövegezésével egyidejűleg felhívás intézték a bank többi betéteséhez is, amelyben szolidaritásra hívják fel azokat. A betétesek tehát belátták, hogy önmaguk ellen követtek el hibát, amikor megrohanták a bankot.

BEFUTOTT AZ ELSŐ CSÖDKÉRÉS

Akkor, amidőn a válságba jutott nagybank megmentése kedvező mederben halad, kínos felülnést kelt, hogy

közvetlenül a kényszeregyezségi kérés benyújtása után, csödkérést adtak be a bank ellen a bukaresti törvényszékhez.

A csödkérés benyújtói, a Cantacuzino testvérek, akik arra való hivatkozással, hogy a bank több, mint egy millió lejjel tartozik, kéri a csödeljárás megnyitását. A törvényszék azonban semmiféle csödeljárást nem fogad el, mindaddig, amíg a bank által benyújtott kényszeregyezségi kérés fölött nem döntött.

A bukaresti törvényszék egyébként bizottságot nevezett ki a szakértői eljárás megkezdésére és a bank tényleges aktíváinak és passzíváinak megállapítására. Ezek a munkálatok több napot fognak igénybe venni.

A bukaresti pénzvilágban a Nemzeti Bank eljárását a Bercovitz-bankkal szemben igen súlyosnak tartják. A Nemzeti Bank ugyanis,

Manoilescu

ségbe jutott bankkal szemben.

A betéteseknek felajánlott százszázalékos kvóta, valamint a négyszázalékos kamattal azt igazolják, hogy a bank teljes mértékben szolid volt és így

a Nemzeti Banknak semmi indokolása nem volt ahhoz, hogy egy pillanatnyilag megszorult bankot ne segítsen ki nehéz helyzetéből.

Igen sokan Manoilescu bankkormányzót okolják a késedelemért és előre láthatólag olyan következményei lesznek a Nemzeti Bank eljárásának, amelyek a Jegybank jelenlegi vezetőségének összetételét teljesen meg fogják változtatni.

Pénzügyi körökben már a Nemzeti Bank eljárása mögött meghúzódó politikumot is fessegetni kezdik.

KONZILIUM SZÍNÁJÁBAN A PÉNZPIAC NYUGALMÁNAK BIZTOSÍTÁSA

Manoilescu Mihály, a Nemzeti Bank kormányzója már tegnap délelőtt a legnagyobb titoktartás mellett elhagyta a fővárost és Színájába utazott, ahol részletes jelentést tett királynak és Argetoianu pénzügyminiszternek a Bercovitz-bank kényszeregyezsége után, beállított helyzetéről. A bankkormányzó rámutatott arra, hogy a fizetési képtelenséggel járó megrázkódtatástól eltekintve, nyugodt a pillanathoz, de újabb bajok megakadályozására erőteljes óvintézkedések megtételére van szükség.

A bankkormányzó a pénzügyminiszterrel egyértelműen táviratot küldött Bukarestbe, amelyben kérte, hogy

a Nemzeti Bank elnöki tanácsa azonnal üljön különvonatra és utazzék le Színájába.

A bankvezérek délután háromkor érkeztek meg Színájába, ahol több órás értekezletet tartottak, amelyen Roger Auboin, a Nemzeti Bank stabilizációs szakértője is részt vett.

A Nemzeti Bank igazgatótanácsa éjszaka fél kettőkor érkezett vissza különvonaton a fővárosba. Megérkezésük után már az észak-pályaudvaron kommunikáltak ki a sajtónak a színajai megbeszélésekről, valamint a megbeszéléseken hozott határozatokról.

MEGALAKUL A NAGYBANKOK SZINDIKÁTUSA.

A kommuniké szóról-szóra a következőképpen hangzik:

Bankorganizációk megjavítása érdekében, valamint azért, hogy a legteljesebb garanciát lehessen a bankok betéteseinek biztosítani, a Román Nemzeti Bank magára vállalta a feladatot, hogy az állam segítségével, még a mai nap folyamán megszervezze a fővárosi nagybankok szindikátusát. Ez a szindikátus az összes beiratkozott tagoktól pénzügyi hozzájárulást fog kérni, amely egy jelentős garancia-alapot fog képezni és, amelyből a szindikátus tagjai bármikor, szükségükhöz képest, azonnal korlátlan mennyiségű készpénzt fognak kapni.

Az állam teljes támogatást biztosít ennek a szindikátusnak és speciális szerződésben lefektetett feltételek mellett teljes garanciát is vállal érte. Ezáltal a szerződés által lehetővé fog válni, hogy az állam átvegyen hosszulejáratu kötelezettségeket, amelyek jelentős mértékben megnehezítették a megrohmozott pénzintézetek helyzetét. A szindikátust egy igazgatótanács fogja adminisztrálni, amelynek hivatása lesz megszervezni és levezetni a bankok közös akcióit és a kötelezettségek teljesítését rendszeresen ellenőrizni. A bankközi szindikátus elnökét a Nemzeti Bank fogja megnevezni.

Nem ártott volna ezt egy kissé már korábban megcsinálni.

Anghelescu volt kormányzó lesz a Bankszindikátus elnöke

Argetoianu nyilatkozatai

Bukarest, augusztus 13.

Csütörtök délután 12 órakor ült össze a Nemzeti Bankban az a bizottság, amely a fővárosi bankok szindikátusára vonatkozó tervet gyakorlatilag is megvalósította. Az alakuló gyűlésen a Nemzeti Bankot Manoilescu, Auboin és Savescu képviselték, a fővárosi nagybankokat pedig Oscar Kaufmann, Craciun, Victor Radulescu és Max Berkovits.

A bizottság kimondotta a Fővárosi Bankok Szindikátusának megalakulását s egyben konstata, hogy a főnt vázolt célra, mint szindikátusi alapítke, eddig már 500 millió lej gyűlt össze.

Ebből a 500 millióból 150 milliót a Nemzeti Bank, 150 milliót pedig a fővárosi nagybankok közösen jegyeztek le.

Ettől az értekezlettől és alakulattól függetlenül a Nemzeti Bank nagyarányú intézkedéseket foganatosított a pénzpiac megszilárdítása érdekében. A vidéki fiókokat ellátta nagyobb készpénz-

összegekkel, hogy szükség esetén a Nemzeti Bank a vidéki pénzintézetek segítségére is készen legyen, bár erre a jelek szerint aligha kerül sor.

Kimondotta a Banca Nationala igazgatósága azt is, hogy a bankok üzletmenetének megkönnyítése érdekében részben átveszi az erre rászoruló bankoktól az iparvállalatok részvényeit.

Hírek szerint az újonnan alakult Fővárosi Bankok Szindikátusának élére, mint elnök, Anghelescu volt bankkormányzó kerül.

Argetoianu a pénzpiac helyzetéről

Argetoianu pénzügyminiszter Színájában nyilatkozatot adott a Neamul Románesc tudósítójának.

— Kétségtelen — mondotta a pénzügyminiszter — hogy a román pénzpiacra is érezhető az európai pénzkrisis visszahatása. Különösen a németország esemé-

nyek gyakoroltak erős befolyást.

A súlyos nehézségek letagadhatatlanok, a Nemzeti Bank és az állam segítségével minden megrendülés elhárítható és minden nehézség leküzdhető.

Ebben a munkában azonban a közönség bizalmára is nagy szükség van. A betétesek nyugalma fontos kellék, érdeke az országnak és érdeke az egyeseknek.

— Ha a nagyarányú betétkivonások tovább tartanak, az eredmény az lesz, hogy a bankok újabb nehézségek közé jutnak, a pénzforgalom egyre jobban megszűnik és a pénzpiac helyzetének megszilárdítása egyre nehezebb feladat lesz.

A nyugtalankodást semmi sem indokolja, hiszen Románia helyzete kedvezőbb az összes európai országok helyzeténél. Ha a közönség nyugodt, minden baj könnyen elhárítható.

Igy kell lég és napfürdőt venni!
A napfürdő előtt, amelynek egyébként sosem szabad nedves testtel történnie, alaposan be kell dörzsölnie magát

NIVEA - CRÉMMEL - OLAJJAL

Mindkettő, mint egyedüli a maga nemében, tartalmazza a bőrrokon, bőrápoló eucritet, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét és mindkettő megadja a bőrnek — még borsos időben is — a kívánt szép barna színt.

Nivea-Crémmel: Lei 16.00—72.00. Nivea-Olajjal: Lei 55.00, 85.00
Belersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

Mendel Manciból bankárné lett Belga-Kongóban

Egy marosvásárhelyi kis csitrilány útja, furcsa kalandokon át, Afrikáig

Dicsőszentmárton, augusztus 13.

Érdekes karrieréről számol be egy mesziről, az afrikai Belga-Kongóból Dicsőszentmártonba érkezett levél. A borítékon energikus, határozott jellemre valló női kézírás van. A bélyegek exotikusak. A címzett pedig Rosenberg Mici divatárúsnő, vagy ahogy a külföldi borítékon van, „modistin”, Dicsőszentmártonban.

Rosenberg Mici kétkedve bontotta ki a levelet, azt hitte tévedésből kézbesítették neki, hiszen semmiféle ismerőse nincsen Belga-Kongóban, sőt még azt sem tudja, hogy ez a gyarmat melyik világ-részben van. Az írás ismerős, amikor pedig meglátja a nevet, amely a levél alján szerepel, felkiált:

— Nahát!... A kis Mendel Mancil... Hogy kerül ez Belga-Kongóba?

Mégegyszer figyelmesen megnézi a borítékot és csak még jobban elcsodálkozik, amikor feladónak a következő név van megjelölve: „Riemel bankárné, Elisabeth-ville, Congo-Belge...”

A dicsőszentmártoni barátnő előtt egyszerre csak felelevenedik egy több, mint tízéves kép. A csitri Mendel Mancil az impériumváltozás idején. Egy kínos incidens a marosvásárhelyi korzón. Akkoriban sokat beszéltek róla. Mendel Mancil, aki alig lehetett több

akkor, tizenöt-tizenhat évesnél, felpofozott két román urileányt, nemzeti kokárdájukat lelétte.

Mendel Mancinak menekülnie kellett Marosvásárhelyről. Pestre ment. Kitűnően táncolt és rögtön arra gondolt, hogy táncból fog megélni. Nem telt bele pár hét és már volt partnere és — először egy körüti kabaréban lépett fel. A többi gyorsan ment. A nyugtalan vándorhajlama leány végítáncolta

fél-Európát.

Egyszerre csak Bukarestben tűnt fel. Marosvásárhelyi ismerősei, akik itt találkoztak vele, ijedten tanácsolták neki, hogy jó lesz, ha mihamarabb elutazik Romániából, mert még össze talál kerülni az inzultált két román leánnyal és akkor faj neki, azok biztosan visszafizetnek az inzultusért. Nagy volt azonban a meglepetés, amikor

egyszerre csak a két román leány karján jelent meg Mendel Mancil a Calea Victoriei. Legjobb barátok lettek és nagyot kacagtak a marosvásárhelyi incidensen, amikor még olyan fiatalok és szeleburdiak voltak...

A bukaresti szerződés lejártá után Mendel Mancil Londonból kapott nagyon előnyös ajánlatot. Ezuttal sem gondolkodott sokat, vonatra ült és elutazott az angol fővárosba. Itt ismerkedett meg azután R. Riemel bankárral. A gazdag pénzember naponta eljárt abba a lokálba, ahol Mendel Mancil táncolt és csak Mendel Mancil nézte. Amikor a Mendel Mancil száma végetért, Riemel is eltávozott. Ez így ment minden este, egészen addig, amíg — a

fiatal bankár egyszer csak azt az ajánlatot nem tette a szép táncosnőnek, hogy jöjjön vele. Mert Mendel Manciból, a marosvásárhelyi korzón önérvényes „verekedő” szeplős csitriből gyönyörű, barna nő lett.

— Hova? — kérdezte Mendel Mancil.

— Nem messe — válaszolta mosolyog-

Öt csikmegyei község termését verte el a jég

A diónagyságu jég a még lábon álló gabonát eltüntette a föld színéről

Csikszereda, augusztus 13.

A szerencsétlen, adóval, kamattal és sápokkal kizsárolt és a végső kétségbeesés szélére kergetett Csikot nem kimélik az elemi csapások sem. Kedden délután öt órakor Csikszereda szomszédságában hatalmas vihar tombolt, amely a jelen pillanatokban még felmerhetetlenül súlyos károkat okozott azoknak a falvaknak, amelyeket meglátogatott.

A vihar hatalmas széllel kezdődött, amit ijesztő ézengés, majd hosszabb ideig tartó jégeső követett.

Diónagyságu jégdarabok estek, olyan mennyiségben, hogy a még lábon álló ga-

va a fiatal bankár — Csak ide... Belga-Kongóban!

— Szent Isten! Az hol van?

— Repülőgépen egészen közel... Afrikában.

Mendel Manciban felébredt az új és ismeretlen tájak iránti vonzódás. Csillogó szemmel egyezett bele és — miután még bevásárlásokat eszközölt, autóján kimentek a croydoni repülőtérre és felszálltak egy Egyiptom felé induló gépre.

Az okos Mendel Mancinak ekkor már természetesen a zsebében voltak utitársáról az összes szükséges információk. Riemel személye minden kérdészködést kibírt.

...És Rosenberg Mici dicsőszentmártoni modistin mégegyszer megnézi a borítékot a feladó nevét. „Riemel bankárné, Elisabeth-ville, Congo-Belge”

Elisabeth-ville. Itt van tehát az ő kis barátja. Az afrikai város legnagyobb bankja a férjéé. Riemel uré. (Mert odaérkezésük után azonnal megesküdtek.) És innen, ebből a nagy távolságból küldi üdvözlét és csókjait gyermekkori barátjának és kérdészködik közös ismerőseikre.

...És Rosenberg Mici elgondolkozik, hogy milyen furcsa véletlenek irányítják az ember sorsát. Ha a kis Mendel Mancil akkor nem pofozkodik és nem tépi le azokat a kokárdákat... de jobb erre nem gondolni, hogy milyen szürke kis veréb maradt volna — Marosvásárhelyen.

bűnvádi feljelentést tett dr. Andre Szevér utján.

A feljelentés szerint 170 zsák kávé, 20 zsák bors és 400 zsák kakaóbab hiányt állapítottak meg négy és fél millió lej értékben. Ezt az árut Schenckerék szerint Czipiteréknek nem lett volna joguk elszállítani, illetve felhasználni.

A kényszeregyezés és a bírói eljárás egyformán nagy feltűnést keltettek. A kényszeregyezésben már az első nyilvános tárgyalást megtartották és a bíróság elvben hozzájárult a kérdéshez.

A porosz kormány beolvad a birodalmi kormányba?

Páris, augusztus 13.

A „Temp” értesülése szerint Berlinben mind több híve van annak a tervnek, hogy a porosz kormány olvadjon be a birodalmi kormányba. — A beolvadást, hir szerint, Braun miniszterelnök kezdeményezte, azzal érvelve, hogy óriási megtakarítást jelentene a külön kormány megszüntetése.

Cátolják

Ottó eljegyzését az olasz királynnyal

Brüsszel, augusztus 13.

A „Dernière Heure” című lap erősen cáfolja azokat a híreket, mintha Ottó főherceg eljegyezte volna Mária olasz királynnyal. A lap szerint minden ilyen kombináció korai.

Zavargások Irországban

Ulster, augusztus 13.

Irország több helyén zavargások törték ki. Ulster mellett a szabadcsapatok lövészárkakat ástak és elbarrikádózták magukat. Az angol kormány erőes intézkedéseket tett a rend fenntartására.

NE LEGYEN CSEND!

A városi ember annyit panaszkodik a zaj miatt, hogy minduntalan meg kell nyugtatni valamely hatósági intézkedéssel, a csend érdekében. Hol a sofföröknek tiltják meg a hangos túlkölést, hol a vilamoskocsik csengőjére szerelnek szórdót, hol a zongorát és a rádiót zabolozzák meg s akkor aztán egyideig mindenki megnyugszik, pedig a láрма éppolyan erős marad, mint azelőtt volt. Néha az ember a halántékához kap és félőrlően mired az utcai lármába, ami körülötte tombol, — pedig tulajdonképpen világért sem volna szabad tulságos csendet teremteni magunk körül, mert a láрма, — mint legutóbb bebizonyosodott, — nagyon egészséges dolog.

Ugyan, már hogy lenne az?

Már pedig, igenis, egészséges, mert két amerikai tudós legutóbbi kísérletei bebizonyították, hogy, ha megfelelő zajt tudnánk csapni magunk körül állandóan, akkor kevésbé lennénk kitéve annak a veszedelmeknek, hogy különböző baktériumok a szerveztünkbe kerüljenek és ott káros tevékenységet fejtsenek ki.

Williams és Gaines, a két amerikai tudós neve, az egyik a texasi egyetem bakteriológiai tanára, a másik ugyanott, a bakteriológiai intézet vezetője. Ők állapították meg csalahatalanul, hogy a zaj megöli a baktériumokat. Egy rendkívül érzékeny csöbe erős villanyáramot vezettek s a cső egyik végét vízzel tett tartályba vezették, amely tartályban előbb külön üvegtégelyben helyezték el a baktériumokat. Az áram megindítása után zaj támadt, heves mozgásba jött a víz s egy óra múlva a baktériumok javarésze már elpusztult. A kísérlet eredményének hatása alatt az egyik professzor azt is kijelentette, hogy erős magas hangok már képesek vértessékké elpusztítására is.

Ime, tehát kiderült volna, hogy a vidéki csend, a vadon erdők és hegycsúcsok némasága, ahova gyógyulásért menekült a városi ember, aki már félbolond a nagyváros zivajától, — tulajdonképpen egészségtelen.

Ellenben, aki kiskorától kezdve nagydobbal jár s arra felőrlésként szörnyű erővel rácsapdok, szóval baktérium-hessegető zajt csap maga körül, az sohasé szorul se doktorra, se patikára.

Es mire való a szanatóriumi csend? Egy jazz-band kellős közepére kell ültetni a beteget, majd kikergetik belőle a pipát, dobok és trombiták a baktériumokat.

S ki meri még mondani, hogy csend legyen!

Üss az asztalra, nyájas olvasó, dörömbölj, csapd be az ajtót, rengjen a föld lépteid nyomán, ha kissé rosszul érzed magadat, menj el tüzérgyakorlatra, robbanjon, zengjen, csapkodjon körülötled minden, ordíts nagyokat s riasztó pisztolyt durrants óránként duplán a levedőbe.

Igy aztán hosszúéletű leszel a földön.

A nagyváradi Czitter-ház fizetésképtelensége

A romániai kakaó-kereskedelem vezetőcégét magával rántotta a Kreditanstalt

Harminchatmillió lej a passziva. — Bűnvádi feljelentést tett a Schenker vállalat

Nagyvárad, augusztus 13.

A megszokottá vált és napirenden levő kényszeregyezkedések között is hangos feltűnést keltett a nagyváradi Czitter-ház fizetésképtelensége.

A nagyváradi Czitter cég évtizedes munkával szerzett pozíciót és tekintélyes vagyon. Gyarmatárúval és főleg kakaóval foglalkozó kereskedő ház. Finom kereskedő ösztönrel

Czitterék szinte monopolizálták a kakaó kereskedelmet Romániában és főként Erdélyben.

Nyersen hoztatták a kakaobabot, melyet üzemükben feldolgoztak s a magas vámmiatt a külföldi kakaó versenyképtelenné vált. A cég komolyságát mi sem jellemzi jobban, mint hogy a Kreditanstalt

dolgozott velük, amely jelentékeny összeget bocsátott rendelkezésükre. Tulajdonképpen a Kreditanstaltnál beálló nehézségek döntötték bajba Czittereket is.

2500 font sterling kölcsönüket felmondták s a Kreditanstalt a cégtulajdonosok ingatlanaira betábláztatta magát

és ez a nyilvánosságra jutott hír megint gátja a hitelezők bizalmát. Mig eddig korlátlan hiteleket élveztek, most már az árut, a kávé, a kakaó-nyersárut csak korlátozva kapták. Az egyik feltétel volt, hogy az áru továbbításával megbízott Schenker cég felhatalmazást kapott hogy az árukát néla tárolják s a raktárakból csak annyi értékű portékát adjanak ki, amennyire megtörténik készpénzben az elszámolás. Hogy, hogyanem a kulcsok mégis Czitterekhez kerültek, a kiknek a korrektséghez nem férhetett kétség. Nem is történt volna semmi baj, ha közbeneső események nem sietteték volna a hatalmas kereskedővállalat újabb és újabb nehézségeit. A cég bécsi és nagyváradi főnökei hosszas tanácskozásra belélték, hogy moratóriumot kell kérniük, ami meg is történt. Mielőtt azonban a magánegyezség sikerrel lefolytatható lett volna, az ideges piac miatt

elkerülhetetlen volt a fizetésképtelenség bejelentése: a 18 millió aktívával szemben 56 millió a passziva.

A bajokat tetőzi, hogy a Schenker szállítóvállalat a kényszeregyezkedést nyomonkövetőn

ASTRA MOZGÓBRASSÓ

Tegnap futott telt házak előtt, óriási sikerrel:

„Mesék az írógépről” (DIE PRIVATSEKRETÄRIN)

német beszélőfilm. — Mindenki elismeri, hogy ez a film a legjobban sikerült és legmúlatságosabb német filmvígjáték. — A film már csak két napig fut, siessen tehát mindenki, hogy jegyéről idejében gondoskodjék.

Előkészületben:

„Rejtelmes sziget”

Hangosfilm, JULES VERNE. „Kétezer mérföld a tenger alatt” című regénye nyomán

A szezon legzsensialisabb, legfantasztikusabb, legizgalmasabb, legmiztikusabb filmalkotása.

A film különösen a serdülő ifúságot fogja érdekelni, a szülők hozzák tehát el gyermekeiket az előadásra, ha azt akarják, hogy gyermekeik érdekes és tanulságos filmet lássanak.

Hírek

SZERELMI REGÉNY A TELEFON FOLTALALÁSA KÖRÜL. Mostanában állították ki a telefon feltalálójának, Graham Bell-nek telefonkészülékét. Ezzel a készülékkel kapcsolatban felelevenítettek a lapok egy szerelmi regényt, amely nélkül Bell tanár rá se jött volna a telefon gondolatára. Graham Bell Bostonban két évig volt a siketnémák oktatója és, mint ilyen, új beszédrendszerrel kísérletezett, amelynek az volt a lényege, hogy villamosáramokkal, melyeket hangvillákba vezetett, állított elő hangeffektusokat. Bell jegyese volt egy Hubbard Mabel nevű leánynak, akinek apja csak azért ellenkezett a házasságot, mert szerinte Bell minden idejét haszonlatlan kísérletekre pazarolta. Mabel azonban bizott pólegényében, akinek végre 1876-ban sikerült telefonjál megszólaltatni. Ki is állította a filadelfiai kiállításon, de senki sem ügyelt a készülékre. Ép, amikor a bírálóbizottság el akart haladni Bell telefonja mellett, jelent meg a kiállításon a braziliai császár, aki, miután próbát tett vele, el volt ragadtatva a telefontól, ami persze aztán a bírálóbizottság figyelmét is felkeltette. Néhány hónappal később aztán megnyílt az első telefonvilág Boston és Cambridge közt, amikor aztán már Mabel apja is feladta a házasság ellen való ellentétét.

Dinamittal robbantotta fel magát egy anya gyermekeivel együtt. Stuttgartból jelentik: A nyomor már akkora méreteket öltött mindenfelé, hogy a legképtelenebb elképzelést is felülmúló eseményekre kényszeríti a szenvedőket. A napról-napra növekvő kenyer- és munkanélküliség termelte ki ezt a borzalmas drámát is Neuhausenben, ahol egy Luiz nevű munkanélküli iparos felesége, hogy a hosszú kínos éhhalál elől meneküljön, öngyilkosságra, illetve három gyermekének elpusztítására határozta el magát. Kiment az erdőbe gyermekeivel együtt, meghúzódtak mind egy bokorban és az anya meggyújtotta a magával hozott dinamitpatron zsinórját. Pár pillanat alatt irtózatos dörrenés rázta meg az erdőt, majd kétségbeesett gyereksikoltások, jajgatások hallatszottak. A közelben dolgozó erdei munkások, akik a borzalmas helyszínre siettek, mindegyiküket kórházba szállították, borzalmas sebekkel. Életbenmaradásukhoz nincs remény.

Hamisítatlan amerikai izü öngyilkosság. Newyorkból jelentik: Rendkívüli körülmények között követett el öngyilkosságot a napokban egy tönkrement amerikai nagyiparos. Személyesen telefonálta meg készülő öngyilkosságát a lapoknak, kifizette a szállodában a számláját és azután repülődresszbe öltözött, ejtőernyőt vett az egyik kezébe, a másikkal revolvert szorongatott, kilépett a tízenyolcadik emeleten lévő szobája parkányára és fejbőlte magát. Nyomban a mélybezuhan, de az ejtőernyő nem nyílt ki és szörnyen megcsönkített állapotban terült el az utca közepén.

Kiszökött börtönéből a gyilkos fegyenc, hogy feleségével is leszámoljon. Párisból jelentik: A chateauthierryi jelentés szerint Henri Rolland, akit sőtörvénnyel és anyósának meggyilkolása miatt többévi börtönre ítélték, a chateauthierryi börtönben töltötte büntetését. Néhány nappal ezelőtt Rolland közölte fogolytársaival, hogy megszökik, mert meg akarja gyilkolni a feleségét, aki válogott indított ellene. Két nappal ezelőtt Henri Rolland csakugyan meg is szökött a börtönéből. A csendőrök azonnal megindították a kutatást s körülzárták az erdőt, amelybe a szökött fegyenc menekült, abbaiban a reményben, hogy az éhség kényszeríteni fogja majd Rolland-t rejtekhelyének elhagyására.

Már az elhagyott házakban is feketeszusz terem. Stáncsú bukaresti vizsgálóbíró Ghinea brassói rendőrprefektussal egyetemben Nagyborosnyón, egy elhagyott házban egy szeszfőzőüstöt leplezett le, amelyben nagymennyiségű feketeszuszt állítottak elő. Az üst még akkor is forró volt. — A házikóban csak háromszáz liter szeszt kaptak meg. A vizsgálat megindult a titokzatos ház még titokzatosabb üstjének és rendeltetésének tisztázására.

Egy részeg orvos beagázott autójával egy női biciklista csoportba. Berlinből jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenségnek lett az okozója egy orvos, aki részeg fővel autót vezetett és Asele közsegen teljes erővel beagázott egy szembejövő női biciklista csoportba. A gázolás következtében két asszony holtan bukkolt le kerékpárjáról, több más biciklistának pedig súlyosan megsebesült. Az autó tovaszángolodott, anélkül, hogy utasa a sebesülteken segített volna. Telefonnyomozás alapján később sikerült az orvost Froese községben feltartóztatni.

BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Szabó Zoltán hosszabb időre tanulmányutra Franciaországba és Németországba utazott.

AGYONLÖTTE GYÓGYITHATATLAN BETEGSÉGBEN SZENVEDŐ FELESÉGET. Londonból jelentik: Kingson György lovaskapitány felesége régóta súlyos betegségben szenvedett, amelyet az orvosi tudomány nem bírt gyógyítani. Miután az asszonynak állandóan nagy fájdalmai voltak, férje elhatározta, hogy agyonlövési és megszabadítja szenvedéseitől. Tegnap este a kapitány végre is hajtott elhatározását, felhasználta azt a pillanatot, amikor az asszony pillanatra elaludt, az ágya mellé állt és közvetlen közelből a homlokába lőtt. Az asszony rögtön meghalt. A lövésre a szobába sietett a kapitánynak a szomszédban időző mostoha, mire a kapitány a fiura is rálőtt, nehogy az fellármázhassa a házat. A fiunak azonban csak a vállát érte a golyó és így még volt annyi ereje, hogy segítségért kiáltson. A szomszédok nemsokára be is hatoltak a lakásba, ekkorára azonban már a kapitány is végzett magával: öngyilkos lett. A megrendítő tragédia nagy részvétet keltett az angol fővárosban.

SZIGETI JÓZSEF MAGYAR HEGEDŐ-MŰVÉSZ DIADALUTJA KELETÁZSIÁBAN. Budapestről jelentik: Keletáziából érkező hírek szerint Szigeti Józsefet, a világhírű magyar hegedűművészt valóságos diadalmenetben ünneplik keletáziái hangversenykörútján. Szigeti József Tokióban öt hangversenyt adott, a japán császári ház, a diplomáciai kar és a legelőkelőbb családok jelenlétében.

Pekingben, Tjencsinben, Sanghaiban, a közönség valóságos tombolt a hangversenyen, amelyeken magyar dalt is játszott. Indókinában, Szajgonban, Szingapurában, majd Jában is hangversenyezett. Turnéja szakadatlan ünnepek láncolata volt. Szigeti József még folytatja körútját, valószínűleg csak az őszi folyamán tér vissza Európába.

KÉTÓRAS HARSÁNY NEVETÉS kíséri az „Éva bünei” német éneklő, beszélősláger, a brassói Modern Mozgó világhírű műsorát.

HAZTÖMEGEKET GYÚJTOTT FÖL BUKOVINÁBAN A VILLÁM. Tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjszaka hatalmas vihar vonult el Bukovina fölött. Cernovitz környékén az erős szél fákat csavart ki tövéstől, a villámcsapások pedig szinte egymást érték. Ciocoiul-mic községben hat házat gyújtott föl a villám. Dornavatrán és környékén számos falu terménye pusztult el, a házak nagyrésztét pedig súlyosan megrongálta a szél. Hutiu községben 14 házat pusztított el a villámcsapás következtében keletkezett tűz.

Bankjegyhamisító bandát tartóztattak le Brassóban. A brassói állomás rendőrsége egy gyanúsán viselkedő fiatalembert tartóztatott le, akinél rengeteg hamis ezerlejes bankókat találtak. Amerikai izü igazalmas hajszá után letartóztatták még a megszervezett pénzhamisító-banda négy tagját is. Lefoglalták már az eszközöket, festékeket, írót, papírt, ami üzletszerűen volt felállítva a hamisítóknál. Még két tagját körözik a pénzhamisító bandának, akiket a rendőrség véleménye szerint hamarosan letartóztatnak. A neveket és részleteket a nyomozás érdekében még nem hozták nyilvánosságra.

A CFR. UTÁZÁSI KEDVEZMÉNYT NYÚJT A NEMZETKÖZI TŰZOLTÓKONGRESSZUS VÉGEZŐINEK. Bukarestből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság hivatalos jelentése szerint a román vasútiakon ötven százalékos utazási kedvezményben részesülnek azok, akik az augusztus 16. csákovai nemzetközi tűzoltókongresszusra utaznak. A kedvezmény az országhatártól vehető igénybe olyan formában, hogy a kiutazáskor használt jegy minden ráfizetés nélkül visszafelé is érvényes.

AUGUSZTUS 20-ÁN LESZ A PIATRA-NEAMTI PÓTVÁLASZTÁS. Bukarestből jelentik: A piatranamti pótválasztás augusztus 20-ára tűzték ki. Eredetileg az volt a terv, hogy az egyedüli jelölt Bibescu herceg legyen, akinek egyhangú megválasztása érdekében a politikai pártok nem állítottak volna jelölteket. Ez a terv azonban, a liberális akadékoskodása miatt megváltozott, Bibescu herceg nem vállalta a jelölést s így most az összes politikai pártok felvonulnak azért az egy manadátumért. Különböző erővel készülnek a harcra a jobboldali alakulatok. Minden jel arra mutat, hogy a választási harc szokatlanul heves lesz.

Felgyújtották

az amerikai gyapottermés egyharmadát, nehogy lenyomja az árakat

Newyork, augusztus 13.

Az amerikai „Farm Board” elhatározta, hogy a gyapottermés egyharmadrészét felgyújtják, nehogy lenyomja az árakat. A hatalmas gyapotmennyiséget már a közeli napokban megsemmisítik.

Abd-el-Krim megszökött internálási helyéről

Páris, augusztus 13.

Ideérkezett jelentés szerint Abd el Krim, a rifkabilok vezére, akit a marokkói felkelés letörése óta a francia kormány a Réunion-szigetek egyik internálótáborában őriztetett, megszökött és állítólag visszatért Marokkóba.

A francia kormány ennek következtében a marokkói harcok újabb fellángolásától tart.

Hossz a newyorki tőzsdén

Newyork, augusztus 13

A szakértői konferencia sikereinek és a német helyzet javulásának hatása alatt az itteni tőzsdén hirtelen hossz-mozgalmot tört ki. A Hoover-moratórium bejelentése óta ezuttal először mutatkozott bizakodás az értékpapírpiacon. A forgalom meghaladta a másfélmillió dollárt és az összes vezető értékek jelentékenyen megszilárdultak.

4 ezer ló, 2 ezer marha, 3 ezer 500 disznó és négyszáz eladás

Temesvár, augusztus 13.

Lesújtó eredménnyel végződött a temesvári országos vásár, amelyre 4000 lovat, 2000 marhát és 3500 disznót hajtottak fel. Mindössze négyszáz járulatot irtak át, ezenkívül két-három ezer lejtért eladtak külföldre néhány levágásra szánt lovat. A tehének öt-nolcezer lejtért cseréltek gazdát. A legolcsóbb áron a hizott disznók kelték el, tízenyolc-husz lejtért kilogrammonként. Ugyancsak siralmas volt a terményvásár, ahol a gazdák egy szemernyi gabonát sem adtak el.

Bosszút állt az elkobzott öngyújtójáért

Temesvár, augusztus 13.

Szörnyű bosszút állott egy elkobzott öngyújtóért Bisák Mátyás karánsebesi szabósegéd. Bisáktól pár hónappal ezelőtt egy öngyújtót kobzott el Christea Szeráfin rendőr, amelynek alapján ezer lejtért meg is büntették. Bisák azóta folyton kereste az alkalmat, hogy megbosszulja magát a rendőrn, míg tegnap azután ennek az órája is elérkezett. Bisák megleszte a rendőrt, amikor részegen kitá-molygott egy kocsmából, hirtelen eljé-toppant és

egy készentartott éles konyhakéssel fel-metszette a hasát.

A rendőr kórházszállítás után nemsokára meghalt. Bisák, akit letartóztat-tak, kijelentette, hogy most már nyugodt, mert bosszút állott öngyújtójáért.

Egyik háziasszony mondja a másíknak: „Vas” a gyűjtőneve mindazoknak a cikkeknak, amelyek a háztartásban nélkülözhetetlenek. Cipőkrémek dobozokban és tubusokban, amelyek fényt adnak és kimélik a cipőt. Szilárd és folyékony máz minden fa- és bőrfajta részére. Kályhafesték, bőrszír, munka- és uristacipőknek. „Vas” mindig tökéletes.

Betörés Brassóban. Az éjszaka folyamán ismeretlen betörők behatoltak Brassóban a Kut-utcai „Splendor” üzletbe, ahonnan nagymennyiségű rádióalkatrészt és autókellékeket vittek magukkal. A kár meghaladja a huszezer lejt.

Tőzsde

1931. augusztus 13.

Zürich (nyitást): Berlin — Amsterdam 206.00, Newyork 512 és háromnegyed, London 2490 és egynegyed, Páris 2008 és háromnegyed, Milánó 2682, Prága 1518, Budapest 9002.50, Belgrád 903, Bukarest 304 és háromnegyed, Varsó 57.40, Bécs 72.05.

BERNÁRD SHAW:

Caesar és Cleopatra

Bernard Shaw összegyűjtött munkáinak sorozatában jelent meg a nagy angol szatirikusnak egyik legnagyobb sikerű műve: CAESAR ÉS CLEOPATRA. Olyan darabot írni, amely az ókor hatását teszi a nagyközönségre, csak egyféle módon lehet. Az író jambushan beszélgeti a szereplőket s nem említi sem a gózt, sem a távirót, egyáltalában nem is beszél éltünk anyagi feltételeiről. Ha elolvassuk ennek a ragyogó darabnak, ennek az izgató-érdekes Shaw-alkotásnak könyvalakú kiadását, megértjük a mű elematáris sikerét. Shaw a mai színpadi irodalom nagymestere. Caesar híres egyiptomi útja egészen új felfogásban és megvilágításban tárul az olvasó elé. A nagy angol író szatirikus álarcá mögött a moralista arca rejtőzik s darabjában a mély gondolatok, meglepő ötletek, maró szellemmel telített párbeszéd sorai közt nemcsak mulattat, hanem örök emberi igazságokat és nagy emberi mélységeket tár föl a publikum elé. A Shaw-kötet, amely Hevesi Sándor művészi fordításában jelent meg, igaz nyeresége a magyar irodalomnak. Az Athenaeum kiadásában megjelent csinos kiállítású mű ára 82 lej. Ugyancsak tőle újabban A szénásszekér, politikai burleszk 3 felvonásban, Androkles és az oroszán, színjáték 3 felvonásban, a két darab egy kötetben jelent meg, ára 129 lej. Mind az Athenaeum izléses kiadásában jelentek meg és beszerezhetők a Brassói Lapok könyvosztályában.

CSALÁS MIATT FELJELENTETTEK AZ EGYIK CSIKMEGYEI KORMÁNYPÁRTI KÉPVISELŐT. Tudósítónk jelenti: A leégett csikszenttamásiakat segélyező bizottság elnöke, a bizottság ügyvezetője, bűnvádi főjelentést adatott be Balogh István kormánypárti képviselő ellen. A beadott főjelentés szerint a képviselő csalást követett el, mert, mint a bizottság jegyzője, 28 ezer lej sápot vett föl a Küküllővízgyi Cserépgyártól, a csikszenttamási tűzkárosultak részére szállítandó cserép-megrendelések eszközlése fejében, azt állítva, hogy a pénzből a bizottság többi tagjainak is adnia kell. Ezzel egyrészt a bizottsági tagoknak okozott erkölcsi kárt, azt állítva róluk, hogy megvesztegethetők, másrészt megkárosította a tűzkárosultakat is, mert a gyár a sápot természetesen rászámította a cserép árára.

KIRÁNDULÁS A BUCSECSRE ÉS A NAGYKIRÁLYKÖRE. A Brassói Turista Egyesület e héten két kirándulást rendez. I. Bucsecs. Indulás szombat reggel 7 óra 30 perckor Bustenibe. Utirány: Nagyzsepi, Kereszt, Gombák, Cseppkőbarlang, Om-csucs (2506 m.), Kisksepi, Busteni. Hazaérkezés vasárnap este. Vezető: Székely Géza. II. Nagykirálykő. Indulás vasárnap reggel 4 órakor a Főtérről. Utirány: Riu-szakadék, Pestera, Zsomboly, (beereszkedés 83 méter mélységig). Pásztorsucs (2240 m.), Propásta. Autóbuszköltség személyenként 60 lej. Vezető: Prox Alfréd.

JOGOS ÖNVÉDELTEM, ha Schneider Józsa írásszakértő grafológiai íráselemzése által megismeri hozzátartozói, jövődöbelje, üzlettársa, alkalmazottja, stb. karakterét. — Analízis 60, 100 és 150 lejtért. Brassó, Str. Brutarilor 4.

35 év óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő

férfiszabó-üzlet

Erdély legnagyobb városában, átadó.

Cím: RUDOLF MOSSE hirdetőben. Arad.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forr-

csövek állandóan raktáron.

„Armatura” r. r. t. Flók cégnél

Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

Amortizációs kölcsönök

városi házakra lej értékűen, 10—40

évi időtartamra folyóítottatunk.

Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.

Szép-utca 1. Szg

Társ kerestetik,

2—300.000 — lejtél, üzleti vállalkozás ré-

szére, 20% részesedéssel. — Ajánlatok

„F” jelűre, a Saxonia hirdetési irodához.

Brassó, Kolostor-utca 14. szám alá

kérhetnek.

Jó cipőnek —
jó cipőasztal!
Ez a Pyram Paszta!

Hét állam jegybankja emelte fel a kamatlábat

A magas bankráták addig lesznek érvényben, amíg a javulás be nem áll

Bukarest, augusztus 15.

A németországi államháztartási és gazdasági válság, amely annyira kielezte az európai pénzügyi helyzetét, a legtöbb jegybankot arra késztetett, hogy

különösen védelmi intézkedéseket lépjenek életbe arra az időre, amíg a német válság és az ezáltal kreált válságos európai pénzügyi helyzet enyhül. Ezek a védelmi intézkedések minden érdekelte európai államban mások és mások voltak, mindenképpen azonban abban jutottak kifejezésre, hogy azok a jegybankok, amelyek nem rendelkeztek olyan hatalmas deviza-tartalékokkal, hogy a rendkívüli mértékben fellepett igényeknek eleget tudtak volna tenni, anélkül, hogy biztonságukat ne veszélyeztetették volna, felemelték a visszeszámlálás kamattételét. Tudvalevő ugyanis, hogy mindenütt elsősorban a jegybankok kamatlábai szabják meg a magánbankkamatok magasságát. Romániában például a Banca Națională a kamata 5 százalékos és körülbelül ehhez igazodik a betéti kamat is. Így van ez máshol is.

Ahol alacsony a jegybank kamata, ott alacsony a betéti kamat is, ahol viszont a hivatalos bankráta magas, ott a betéti kamat növekedése is emelkedett.

A pénzügyi műveletek természetében rejlik, hogy — ha egyébként a kívánt biztonság és stabilitás megvan, — a takarékosági, illetőleg betéti tőke ott helyezkedik el, ahol magasabb kamatot kaphat. Ha Londonban a kamat két százalék és ugyanakkor 8 százalék a kamat Romániában, akkor az angol piacra nagy tételek vándorolnak át a román piacra, mert itt többet lehet keresni a pénzen. Ezért van az, hogy a tőkeszegény államokban aránytalanul magasabb a kamat, mint a tőkegazdag államokban. A magas kamat vonzza azt a külföldi tőkét, amely saját piacán, saját országában csak minimális jövedelmezőségre számíthat.

A német események bekövetkezése óta több jegybank kénytelen volt nagyobb mértékben felemelni a bankrátát, hogy ezáltal a tőkeáramlást, a betéti tőkének a kivándorlását megakadályozza.

A válság napjaiban, amikor egyrészt a német belföldi takarékosági tőke, másrészt pedig a külföldi betétek menekülni igyekeztek a bizonytalan német piacra,

a német Jegybank 5 százalékról 15 százalékra emelte fel a visszeszámlálási kamatlábat

és ezzel az intézkedéssel sikerült is részben megakadályoznia a katasztrófálisabb méretű tőkekiözölést az országból. — Ugyanez történt Magyarországon, ahol a Magyar Nemzeti Bank 5,5 százalékról 9 százalékra emelte fel a bankrátát.

Egyébként az alábbi államokban változtak a bankráták a németországi események következtében:

Németország	15 uj	5 régi
Anglia	4,5 uj	2 régi
Svédország	4 uj	3 régi
Csehszlovákia	5 uj	4 régi
Ausztria	10 uj	5 régi
Jugoszlávia	7,5 uj	5,5 régi
Magyarország	9 uj	5,5 régi

Nem változott a kamatláb a német események következtében: az Egyesült Államokban, Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Olaszországban, Romániában stb.

Természetesen,

ezek a most felemelt magas kamatlábak csak addig fognak érvényben maradni, amíg a nemzetközi pénzügyi helyzet kapcsolatosan a német pénzügyi helyzet újra normálisra fordul,

mert minden államnak végeredményben az a legfőbb érdeke, hogy a bankkamatláb minél olcsóbb legyen, mert a magas kamat súlyos kihatással van a közgazdaság minden ágára.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változóan felhős idő várható, nyugati légáramlással és némi hőemelkedéssel.

— A DIVATKUTYÁS HÖLGY. Páris az ölebek városa. Az elegáns hölgyeknek kedvelése, hogy mindenkor divatkutyájukkal együtt lépéssék magukat. Egy ismert politikus még mindig szép övegye, furcsa módon huzott hasznát ebből a kedvező konjunktúrából. A kutyakereskedésre vetette magát és a kutyázletekbe, amelyekbe járt, helenként vagy egy tucat pompás ölebbel állított be, amelyekért darabszám 3—4000 frankot kapott. Ez az üzlet már egy félőig folyt zavartalanul, a derék hölgynek már több száz ezer frank betéte lett a tisztá hasznából, amikor utólrát a végzet. A rendőrségnek föltűnt, hogy egy ismert színésznő háromszor egymásután jelentette be értékes kutyájának az eltűnését. Az újságokban hirdetésre akadt a rendőrség, a melyben a politikus övegye az elveszett kutyát megtalálójának ötszáz frank jutalmat ígért. Megfigyelték a hölgy lekását és konstataáltak, hogy naponta két-három kutyát szállítottak oda. A becsületes megtalálók ügyesen leoldották ezeket a kutyákat elegáns tulajdonosnőik járszalagjáról és elvitték oda, ahol ezért ötszáz frankot kaptak. Elhalt férje nevére való tekintettel az övegyet nem büntették meg, csak arra „kérték”, hogy vidékre vonuljon vissza, amit persze nyomban meg is tett.

— SZÖVETSÉGBE AKARNAK TÖMÖRÜLNİ AZ ERDÉLYI, BÁNSÁGI ÉS BUKOVINAI HADIKÁROSULTAK. Brassóból mozgalom indult ki, hogy az erdélyi, bánási és bukovinai hadikárosultak, akiknek az állam a regáti hadikárosultakkal szemben mostoha mellőzést juttatott, érdekeik sikeresebb képviselése érdekében szövetségbe tömörüljenek. Románia eddig 7 milliárd hadikárpótlást hajtott be a volt központi hatalmakon, amiből csak 700 milliót fizetett ki s ezt is szinte kizárólag a Regátban, teljesen megelégedve a csatolt területek károsultjairól. A volt nemzeti-parasztpárti pénzügyminiszter becsület-szóra igérte meg, hogy, amennyiben a hadikárosultak készpénzt nem kaphatnának, úgy a törvényhozói testület útján államkötvényekkel elégitte ki őket. Természetesen ez sem történt meg. Az eredménytelenül elmúlt 13 év meggyőzhette a hadikárosultakat arról, hogy jogos követeléseikhez csak kemény harcok árán juthatnak hozzá. Ezért vált szükségessé a szövetségbe való tömörülés. A mozgalom irányítását a Hirsch-utca 28. szám. (Brassó) alatti irodából végzik. Személyesen jelentkezni Kaiser János rokkantegyleti titkárnál, augusztus 25-ig, mindennap 8—11 óra között lehet.

A szúnyogok malária és egyéb lázas betegségek csirait hordozzák. Ők ennek az évenként emberek ezreit pusztító kórnak egyedül terjesztői. Védekezzünk a repülő halál ellen, — permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindenféle petél. Flit-permet megöli a rovarokat, — le emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit káronával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utánzatot.

Keleti levelek

Írja: Baktay Ervin

A szelidebb sportok közül kifejezetten keleti, indiai sport a lovassport. Ez a nemesség, előkelő játék Közép Ázsia lovasnépeitől ered s a mongol vagy török-tatár hódítók honosították meg Indiában és Perzsiában. Európába az angolok hozták Indiából, amit a pólo néhány műkifejezése is bizonyít, mert pl. a csakkar (chukker) hindusztáni szó s egyszerűen „kör”-t jelent. Az indiai bennszülött fedjedelmek s az előkelőség évszázadok óta hódolnak a lovassportnak és a legjobb indiai polo team diadalok sorát aratta nemcsak az indiai impérium területén, hanem Európában és Amerikában is. A keleti népek született lovasok, míg a nyugateurópaiak megtanulták ezt a nemesség sportot.

Szinte nemzeti sportnak számít már Indiában a cricket. Ezt az angol nemzeti játékot ugyan a brit hódítók honosították meg, de az indusok is annyi felkapták, hogy pl. néhány évvel ezelőtt, éppen ottartózkodásom idején, a patialai együttes legyőzte a válogatott angliai csapatot. A patialai maharádzsa, ki különben is all round sportsman, kiváló cricketer is. Ha ő veszi kezébe az ütőt, az ellenfél hívást lemondhat arról, hogy sokat írjon a score-jához.

A fotóball is általános kedveltségnek örvend, a diákokon kívül különösen a bennszülöttkatonaság között terjedt el. Minden camp mellett megtalálhatjuk a fotóballpályát is.

A teniszre is egyenesen predesztinálja az indus átöröklött hajlékonysága, serény, könnyű mozgása.

Kedvelt az angol Badminton labdajáték, amely a tenisz öse. Tollaott könnyű labdákkal és kis rackettel játszik, magasrafejezett hálóval. Ugyancsak magasra feszített, de hosszabb hálóval játszik a Wollyball nevű játékot, kézzel hajtva a fotóballabdát.

Speciálisan indus sportág a birkózás, már t. i. az indus szabályok szerinti birkózás. Ez leginkább a catch-as-catch-can-ra emlékeztet, amennyiben minden fogás megengedett, derékon alul is. Nagy néptömegek gyűlnek egybe a birkózóversenyeken, s egy-egy péhlván (birkózó bajnok) oly népszerűségnek örvend, mint Amerikában a boxbajnokok. A versenyek díja rendszerint egy régi hindusztíli óriási ezüstbuzogány. A csupán vörös uszónadrágba öltözött, olajtól fénylő testű indus birkózók mérközése rendki-

Sportélet Indiában

vül érdekes látvány s a bajnok, mintán elnyerte s vállára vetette a buzogányt a lelkes néptömeg hangos ujjongása közepette, hűveinek vállán, haragzó zene mellett hagyja el a porondot és járja be a várost. Tavaly az európai bajnok, a lengyel Brzysko kihívta India bajnokát, Gungát. Gunga percek alatt végzett vele s egész India ünnepelte a nagy péhlvánt. A hinduk is, holott Gunga, mint a legtöbb indus birkózó, muzulmán.

A céllövészet kevésbé van elterjedve Indiában. Ennek oka valószínűleg India általános lefegyverzettségében keresendő. Polgári személy csak nagy utánjárás és protekció révén szerezhethet fegyverengedélyt. A katonaság természetesen tart lőgyakorlatokat, de ezt nem tekinthetjük sporszerű lövészetnek. Pedig a keleti ember nyugodt idegzete, éles tekintete kétségkívül nagyon alkalmas arra, hogy kitűnő lövészek kerüljenek ki Indiából. — Példa erre az afgán határvidék. A brit indiai területen ma is szabadon, függetlenül élő pathán törzsek, különösen az afriid-pathánok, páratlan céllövők.

A vízisport alig játszik szerepet Indiában. Bár van néhány uszójuk, általában nem lehet vízisportról beszélni. Megfelelő uszodák hiányában, a nyáron szárazra apadó folyók vagy az uszósportnak kevésbé megfelelő vizek nem kedveznek a vízisport kifejlődésének.

Az atlétika is aránylag csekély szerepet játszik, bár a kollégiumok sportegyletei foglalkoznak a könnyű és nehéz atlétika különböző válfajaival. Annál kedveltebb pl. a kötélhúzás (tug of war), melyet még a falusiak is szívesen rendeznek egymás között.

Az autózás rendkívül elterjedt a tehetősebb indusok közt, de sportszerűen alig foglalkoznak vele, jóllehet a fiatalabb indus urak nagy passzióval hajtanak veszett iramban a legveszedelmesebb hegyi utakon is. Talán éppen ezért nem komoly sportemberek módján üzik az autózást. Érdekes és jellemző tapasztalatra tehettem szert e tekintetben, midőn egy pandzsábi szikh uriember meghívására, vele együtt autót tettem meg a 2000 m. magasságban fekvő Sziplába vezető utat. A szerdár (szikh főnemes) maga vezette remek Buick-kocsiját s én melette ültem. A hegyi ut hirtelen kanyarodott a legörültebb iramban vette, mitsem törődve a sziklafal hajlásai, mögöl váratlanul előrohogó, szemközt jövő au-

58.

tókkal. Hozzá még sötétben, késő este! Kürtjelet sem adott a fordulók előtt és sokszor igazán csak hajszálon mulott, hogy nem ütköztünk össze vagy nem zuhantunk le a mélységbe a hirtelen kitérésben, vagy nem rohantunk neki a másik oldalon tornyosuló sziklafalnak. A jó ur be is volt szeszelve (a whiskyt nem vetik meg a nemesség ifjabb generációi) és szerény intelmére, hogy legyen óvatosabb, nyugodtan így felelt: „Életünk ugys mindig Isten kezében van, én sohasem szoktam vigyázni!”

Ebből is láthatjuk, hogy az indusnak csak több önfegyelmzésre van szüksége, hogy azokban a sportágakban is szép eredményeket könyvelhessenek el, amelyeket még nem tűznek megfelelő komolysággal. Általában elmondhatjuk, hogy az indusok minden sportra alkalmasak és kitűnően megállják helyüket minden oly sportágban, amelynek gyakorlására alkalmas talátnak és buzditásban részesülnek.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra, hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és végbél felé irányuló vértámasoknál, valamint aranyérvénél és prostata-bajoknál is áldásos hatást fejt ki. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— BARABÁS JÁNOS ÜGYVÉD MEGFELEBBEZZE A LETARTÓZTATÁSI HATÁROZATOT. Csikszeredából jelentik: Barabás János dr., alfalusi ügyvéd letartóztatását a törvényszék vádtanácsa jóváhagyta. A súlyos vád alatti ügyvéd megfelelőbbézte a letartóztatási határozatot a táblai vádtanácsához, azzal az indoklással, hogy a merénylők, akik azt vallják, hogy az Avéd János dr. ellen elkövetett bombamerényletnek ő volt az értelmi szerzője és felbujtója, haragosai s így valószínűleg nem lehet mérvadó. A törvényszék az ügyre vonatkozó aktákat áttették a táblához, amelynek vádtanácsa a napokban dönt az ügyvéd további sorsa fölött.

— A dicsőségmentmártoni gázhábornak első eredménye. A dicsőségmentmártoni gázolgyasztók népgyűlésének eredménye már kezd mutatkozni. Naponta érkeznek az állomásra tüzifaszállítmányok és sok háztartás e hó 15-én lezárja a gázt és a fűtésre tér át. A hetes bizottság előtt is nagyban folynak a tüzifa előjegyzések s így remélhető, hogy Mota gazdiktátor ez egyszer vereséget fog szenvedni. Itt említjük meg, hogy a gázóra havi használati díját a gázársaság 110 lejről 300 lejre emelte fel.

Különös gyilkosság egy temesmegyei faluban

Lelőtte nagybátyját egy főhadnagy

Temesvár, augusztus 13. Feltűnést keltő gyilkosság színhelye volt tegnap a közeli Kiszető község, amelynek egy Hódi János nevű lakosánál nyaralt Dohnál Gyula szolgálaton kívüli tüzérfőhadnagy, akinek Hódi a nagybátyja volt. Tegnap a főhadnagy együtt sétált nagybátyjával, amikor meglepetésszerűen revolvért rántott elő és Hódira lőtt.

Hódinak volt annyi lélekjele, hogy félreugrott a revolveres elő és a közeli gyógyszerért felé szaladt. A főhadnagy akkor még öt lövést eresztett utána, amelyek most már nem tévesztettek célt. Hódi János holtan bukkant az út porába. A főhadnagy rövid idő múlva önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták. Tettének okáról nem volt hajlandó felvilágosítást adni.

Tilos kártyáznia a bírának

Hamangiu igazságügyminiszter niszter érdekes rendelete

Bukarest, augusztus 13.

Hamangiu igazságügyminiszter terjedelmes körrendeletet küldött a bírói testület tagjainak s abban a legszigorubbán megtiltja, hogy a bírák kártyázzanak.

A körrendeletben az igazságügyminiszter leckéztető modorban kifejti, hogy ami szabad a közönséges polgárnak, nem engedhető meg a bírónak, akinek az életmódja minden tekintetben példás kell legyen.

Vannak bírák, akik gyorsan lepergetik, vagy fölöslegesen elhalasztják a tárgyalásokat, csak hogy klubjukba szaladhasanak, kártyázni. Mások pedig késő éjjelig kártyáznak s másnap persze nem

tesznek eleget hivatásuknak. Ezáltal elvesztik kellő tekintélyüket és függetlenségüket.

Tekintettel minderre,

az igazságügyminiszter szigorúan eltiltja a bírákat a kártyázástól és a kártyacluboktól.

Azok a bírák, akik nem alkalmazkodnak ennek a rendeletnek az utasításaihoz, első esetben 15 napi fizetésük megvonásával dorgálásban részesülnek, majd fegyelmi bizottság elé utalják rendelkezési állományba helyezés, vagy elbocsátás céljából. A büntetéseket közléstessük a hivatalos lapban és bevezetik a megbüntetett bíró minősítési lapjába.

Házkutatás a Temesvári Sörgyárban

Temesvár, augusztus 13.

Ma délelőtt feltűnést keltő házkutatás történt az itteni sörgyárban. A házkutatásra egy névtelen feljelentés adott okot, amely felhívta a hatóságok figyelmét arra, hogy a Sörgyár könyveiben két olyan tétel is szerepel, amelyek azt a gyanút keltik, hogy a Sörgyár feketeszesz-üzemekkel foglalkozik.

Az egyik ilyen tétel a gyár szállítási könyvében szerepel és 115 hektoliter cukkáról szól, amiből — a feljelentés szerint — csak öt hektoliter volt eredetileg bejegyezve és az elébe írt 11-es szám hamis. Itt az a kérdés, hogy kinek adták el a 110 hektoliter differenciát és milyen

körülmények között.

A másik gyanús tétel egy 11.140 liter negyven fokra hígított szesz bejegyzése, amelyet a gyár állítólag a Goldfinger és Meer nagyváradi cégtől vásárolt. Ez a nagyváradi cég viszont kijelenti, hogy soha ilyen tételt a Sörgyárnak el nem adott. Kérdéses tehát — írja a feljelentés — hogy egyáltalán lebonyolódott-e ez a tranzakció és ha nem, úgy milyen érdeke volt a Sörgyárnak, hogy ezt a tételt az üzleti könyveiben szerepeltesse.

A Temesvári Sörgyár elleni vizsgálatot a pénzügy részéről Taran Viktor, míg az igazságügyi hatóságok részéről Nicolau ügyész és Grigorianu Demeter vizsgálóbíró vezetik.

Nagy bankkoncentráció készül Budapesten

Ötvenmillió pengővel Garancia-bank alakul

Budapest, augusztus 13.

Beavatott körökből szerzett értesülések szerint

a magyar bankpiacon nagyszabású bankkoncentráció van készülóban.

Eszerint a Nemzeti Leszámitoló és Pénzváltó-intézet két nagyobb bankkal olvadna össze, aminek következtében a Nem-

zeti Leszámitoló és Pénzváltó-intézet a legelső bankok sorába kerülne.

A beolvadási tárgyalások a kormány tudtával és beleegyezésével folynak.

Itt említjük meg, hogy a garancia-bank alapításának tárgyalásai előrehaladt stádiumba jutottak. A garanciabank alaptőkéje 50 millió pengő volna.

Ma aláírják az ötmilliófontos magyar kölcsönt

Csak a jövő héten szabadítják fel a magyarországi betéteket

Budapest, augusztus 13

Párisi távirat jelenti, hogy a magyar kölcsöntárgyalások itt befejezés előtt állanak és az aláírásra huszonnégyórán belül sor kerül. Tekintettel arra, hogy az angol bankok az utolsó pillanatban kiugrottak, a francia és amerikai bankok pedig leszállították hozzájárulásukat, az eredetileg remélt hétmillió font helyett csak ötmilliót kap Magyarország.

Nyilvánosságra hozzák azoknak a neveit, akik távortartják magukat a Friedmann-akciótól

Appony Albert gróf, mint jelentettük, vállalta a nemzeti valuta-letételre való kötelezettségét, tegnap Győrön keresztül Budapestre érkezett. A győri pályaudvaron az ottani polgármester, valamint az akció megindítója, dr. Friedmann Ignác ügyvéd, aki elébeutazott, üdvözlötte Apponyt.

Válaszbeszédében Apponyi hangoztatja, hogy minden honpolgárnak kötelessége teljes erejével, tehetségeivel, szellemi és anyagi képességeivel rendelkezésére állani a nemzetnek.

— Mindent elkövetek — mondotta Apponyi — hogy az akció sikerüljön és a nemzet talpraálljon. A mozgalmat nagyjelentőségűnek tartom, mert a nemzet ereje és élni akarása mutatkozik meg benne.

Komáromban szintén üdvözlések voltak a pályaudvaron. Budapestre érkezve Apponyi, rövid pihenés után, azonnal hozzálátott a nagyszabású munkához.

A Friedmann-akcióból mindenképp a társadalmi egyesületek szövetsége veszi ki részét. A szövetség kötelezte összes tagjait, hogy a mozgalomban vegyenek részt és bejelentette, hogy

mindazoknak neveit, akik az akciótól távortartják magukat, nyilvánosságra fogja hozni.

A sajtóhoz egyébként naponta érkeznek bejelentések értékes adományokról, ötletekről és tervekről, amelyek bizonyítják, hogy a közvélemény hatalmas lelkesedéssel tette magáévá dr. Friedmann Ignác gondolatát.

Takarékosság az állami üzemeknél

A magyar kormány ma rendkívüli minisztertanácsot tart, amelyen a miniszterek beterjesztik takarékosági terveiket. A tervezetek összessége azután a 35-as bizottság elé kerül.

Valamennyi állami intézmény és üzem utasítást kapott takarékosági javaslat készítésére.

Egy többek között szigorú racionalizálást

visznek keresztül az államvasutaknál, ahol egyrészt a dologi kiadásokat fogják csökkenteni, másrészt átmenetileg megszüntetik az előléptetéseket, kinevezéseket és újabb felvételeket.

Kiszivárgott hírek szerint a betétek felszabadítása pénteken még nem történik meg, csak a jövő hét folyamán.

Retorziókra fog vezetni a devizakorlátozás?

Az ugynevezett kereskedelmi kerekasztal-konferencia tegnap a kereskedelmi miniszterumban megkezdődött. Az érdekképviselők megbízásából Madarassy-Beck Gyula előterjesztette memorandumát, amely azzal foglalkozik, hogyan lehetne a jelenlegi elviselhetetlen gazdasági helyzetből a kibontakozást megtalálni.

Madarassy előadta, hogy a mai devizakorlátozások egyenesen önblokkadot jelentenek Magyarországra szempontról, mert a külföld részéről feltétlenül retorziókra fog vezetni.

Ezután különböző felszólalások hangzottak el. Minden érdekképviselőt meggyezett abban, hogy a garancia-alap létesítését tartotta a legsürgősebbnek.

Mint hogy mindenféle gyártmányú autógumiabroncs eladási ára átlagban azonos, az eladási lehetőségek ugyancsak azonosak, nem logikus-e az a feltevés, hogy az a gyár, amely a legtöbb autóköpenyt gyártja, azért gyártja a legtöbbet, mert a legjobbat állítja elő?

Nos, Goodyear a legtöbb autóköpenyt gyártja — milliókat! 16 év óta minden évben ő gyártja a legtöbb köpenyt! Nem kell mondanunk, hogy a legjobb köpenyt gyártja — a közönség elismerte ezt a tényt.

Nem lenne itt az ideje, hogy Ön is meggyőződjék róla? A jövőben Ön is ki fogja jelenteni: „Csak a vezető márkájú gummiabroncsot vásárolok!”

Ifjuság

Emlékeim a sztratoszférából

Irtá: Piccard professzor

— Kolumbusz tojása, amit csináltam, anélkül, hogy azt barátommal előre kiszámítottuk volna, 28 perccel felszállásunk után már 15.000 méter magasságban voltunk. Itt a légnyomás 76 mm. volt, vagyis egytized atmoszférá. Ballonunknak, mely 14.000 m³ térfogatú, csak egyharmad része volt megtöltve levegővel, mert hiszen mentül magasabbra jutottunk, annál inkább szétterjed a levegő, tehát ha teletöltöttük volna léggömbünket levegővel, biztosan felpukkadt volna. Még mielőtt megakadályozhattuk volna ballonunkat a további emelkedésben, egy újabb kilométerrel magasabbra jutottunk. Most már le akartunk szállni, de készülékeink csütörtököt mondtak. Így tehát a sztratoszférában kellett tölteniünk az egész napot, de este egy is tudtuk, hogy léggömbünk önmagától fog földreszállni. Hirtelen sorozatos veszélyek tártak szemünk elé. Eöször arra gondoltunk, mit is fogunk csinálni egy teljes napon át ebben a mérhetetlen „sivatagban”. Borzasztó unalmas lesz, gondoltuk. De mindjárt hozzáláttunk a kozmikus sugarak méréséhez, a fotográfáláshoz és egyéb kísérletezéshez. Másodszor attól féltünk, hogy ballonunk a tenger fölé kerül. Mint ismeretes, azért startoltunk Bajorországban, mert ez a szárazföld legtávolabb esik a tengertől. Hiszen, ha mondjuk, Nizzában találtunk volna leszállani, ennek mindenestre jobban örültünk volna, mint a tirol-i gleccsernek. De semmiestre nem lett volna kellemes számunkra a tengerbe ereszkedni, bár zárt ballonunkkal nyugodtan uszálhattunk volna a vizen is. Továbbá attól kellett tartanunk, hogy kabinunkból kimegy a levegő, ami részben meg is történt. Itt azonban határozottan segítségemre szolgált az a körülmény, hogy svájci vagyok. Mint ilyen, megszoktam a magas hegyi levegőt, tehát a magunkkal vitt levegő nélkül is meg lehettem volna. Végül számítanunk kellett azokkal az ismeretlen veszélyekkel, amelyek a sztratoszféra tartogat számunkra.

Ezek a veszélyek azonban nem sulvo-sabbak, mint pl. egy autótól és villamosoktól forgalmas uttesten átkelni. A

komoly veszéllyel csak később kerülünk szembe. A szilárd testek tudvalevőleg az 50 fokos hidegben is felmelegednek a naptól. Fokozta aggodalmunkat az a körülmény, hogy ama készülékünk, amely napernyőnk irányítására szolgált — elromlott. Kabinunk védtelen maradt a nappal szemben, belülről a hőség már 40 fokra emelkedett. Ha napernyőnk nem igazodott volna önmagától, hogy eltakarja kabinunkat a naptól, bizonyára megsült embereként kerültünk volna le a földre. A 40 fokos hőség azonban így is tovább tartott. Minden fölösleges ruhadarabot ledobva magunkról, a kabin fenekére ültünk, ahol a hőség kisebb volt mint a kabin felsőbb részében. Az ablakon keresztül grandiózus látvány tárult elénk. Láttuk az eget, mely nem kék, hanem majdnem fekete volt. A 16.000 méter magasságból úgy tűnt nekünk a föld, mint ahogy mi nappal a földről látjuk a Holdat.

Délfelé csigalassúsággal lejjebb ereszkedtünk. Este nyolckor még mindig 12 kilométer magasságban voltunk. De ettől fogva teljes sebességgel közeledtünk a földhöz.

Azok, akik a földről figyelték léggömbünket, azt hitték, hogy valamilyen égi tüneményről van szó. Naplemente után pedig csillagnak nézték ballonunkat. — 4500 méter magasságban, amikor a külső és belső nyomás egyenlő volt, már ablakot is nyitottunk. Mint Noé bárkájában. Barátom, Kipfer, már ki is mászott és a köteleket rendezgette. 20 óra 50 perckor Gurgl jégmezején „földet” értünk. Szomjasak lévén, jól bevacsoráztunk a hóból és jégből, aztán egy lepedőbe burkolódva átaludtuk az éjszakát. Amikor reggel nekiindultunk a legközelebbi falunak, utközben találkoztunk egy parasztemberekkel álló mentőexpedícióval. — Hová, hová, — kérdeztem a derék emberek. — Piccard-t és társát keressük. De hiszen én vagyok Piccard! — mondom nekik. De a parasztek nem hitték el. — A Piccard lezuhant a ballonjával, tudja Isten merre van... No jól van, megmutatom, hol van a ballon.

Az égboltozat tele volt repülőgépekkel. Mindenik a sztratoszférában eltűnt Piccard-t kereste. Ezalatt a sztratoszfé-

fiunak is vegyen télire mindig meleg cipőt és ruhát.

Róza meg is ígérte ezt haldokló anyjának, de alig pár napra anyja temetése után elfeledkezett szép ígéretéről és újból gonosz lett kis testvérekéhez. Alig adott neki enni, kikergette epret és szedret szedni az erdőbe és mikor jött a szigorú tél és minden kopár és üres volt, akkor a kis fiúcska a sok koplalástól egészen lesoványodott és folyton betegeskedett.

Nagyon hideg téli napok voltak abban az időben és Misikének elszakadt a régi kis ruhája és a cipőcskéje orra és talpa is kilyukadt.

A halász adott is Róza lányának pénzt, hogy vegyen a kis öccsének új cipőcskét és meleg kabátot. El is indult Róza Misikével apja parancsára, hogy vegyen neki új kabátot és új cipőt, de utközben egy üzlet kirakatában Róza egy szép rózsaszín selyem kendőt látott meg, melynek fényes selyemrojtjai hosszan lógtak le. Róza nagyon megkívánta ezt a szép selyemkendőt és elfeledkezve kötelességéről, bement a boltba és megvette magának a rojtos, nagy selyemkendőt. Haj, de jól állt az neki, csak úgy illegett-billegett benne az üzlemben, a nagy tükör előtt.

Mikor kijöttek a boltból, a kis Misike nagyon szépen kérte Rózárt:

— Vegyél már, Róza, nekem cipőcskét, ruhácskát.

Róza ridegen válaszolta:

— Mojd máskor, fontosabb volt nekem a kendő, hiszen már nagy leány vagyok.

— Misike csak ennyit mondott:

— Lyukas cipőcskémbé befolyik a hó-lé és fázom gyenge kabátkámban. Átfúj a szél rajtam.

ra meghódította megmúlta, hol nyugszik a ballónja.

Bár e pillanatban még semmilyen praktikus haszna nincs a sztratoszféra meghódításának, hiszen én ezt kizárólag tudományos szempontból kíséreltem meg, a dolog üzleti oldalára egy pillanattig sem gondoltam, de meg vagyok róla győződve, hogy a rakétarepülőgépek tökéletesítésével 600 kilométeres óránkénti sebességgel fognak közlekedni a jövő repülőgépei a sztratoszférában, ahol azt az előnyt is fogják élvezni, hogy rossz időjárás, vihar, zivatar nem fogja zavarni utjukat.

Csak addig voltam boldog!

(Anyám emlékére)

Amig ölelő karjaidban tartva lágyan ringatál,

önfeledt szavakkal, halkán suttogd:

„En... édes... kis gyermekem!” —

S esténként ágyam szélén ülve imádkozni tanítál;

majd csókok rámlehelve meséltél, míg elaludtam csendesen...

Csak addig voltam boldog!...

Most is hívní szeretnék: hogy mesélj nekem, mint régen;

hogy megvigasztald bus fiad... Elmentél... többé nem hallom szavad...

eltűntél, mint röpke álom, — de megmaradt drága emléked,

és bár hull rá a feledés fátyola,

akaratlan felszakad:

Hogy én is voltam boldog!

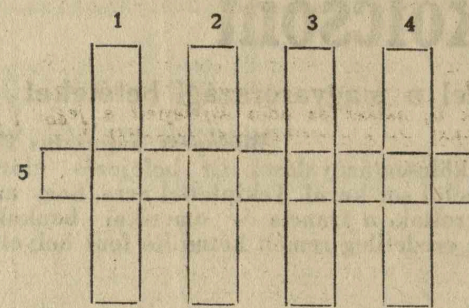
Brassó.

NAGY ANDRÁS.

Fejtörő

FÜGGŐREJTVÉNY

Beküldte: Hamlet Lilly, Szászrégen.

1. Író eszköz. 2. Középeurópai folyó. 3. A nők nagyon szeretik. 4. Ilyen kosztümben fürdenek. 5. A hatodik földrész neve.

PÓTLÓREJTVÉNY

Beküldte: Nagy Magdus, Brassó.

. z . j . ö . d . s . r

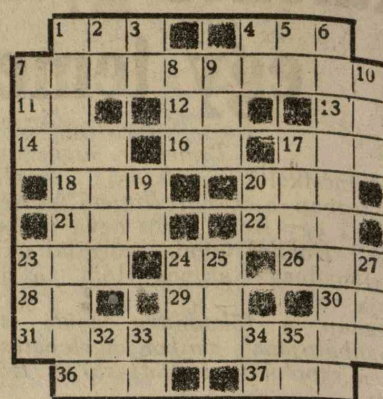
. g . a . i . t . n

. k . k . é . s . e . h . l . a . m . g

Jókainak három regényét kapjuk.

KERESZTREJTVÉNY

Beküldte: Imre Béla.

Vízszintes sorok: 1. Idegen nyelven tagadó szó. 4. Nélkülözhetetlen evőeszköz. 7. Ami nem lehet. 11. Idő. 12. Vadászok igéje. 13. Igen, idegen nyelven. 14. Ékezettel mindennek van. 16. Kereskedelmi rövidítés. 17. Régiessen mester ember. 18. Vadász...? 20. Ékezettel késnek van. 21. Fonetikusan — nélkül — idegen nyelven. 22. Turista teszi. 23. Azonos mássalhangzók. 24. —hes, lóbetegség. 26. Ékezet, szorgalom mintaképe ez az állatka. 28. Sertéstanya, ékezet. 29. —tó, fiunév. 30. Ékezet. 31. Akarat nélkül való. 36. ...gara. 37. Mindig ott lóg feje fölött Damokles kardja. Függőleges sorok: 1. Kellemetlen jelző. 2. Felkiáltó szócska. 3. Tagadó szócska. 4. Fordítva, címzés rövidítés. 5. A késnek van. 6. Mit biztosan nem tudok. 7. Legjobb kemence-hevítő. 8. ...ni megtanít az élet. 9. Mutató névmás. 10. Fonetikusan autómárka. 15. Régi hangszer. 17. A második á-betű helyettesítésével akkor látjuk, amikor alszunk. 19. Fordítva, mindennek van. 20. Felkiáltó szócska. 23. Egy kis nemzet. 24. Fordítva, hüvely. 25. 1-lel a végén, női név. 27. Nagyjelentőségű szó, régiessen. 30. Gyi. 33. L-el női név. 34. Azonos 4 függőleges-sel, fordítva. 35. Ékezet nélkül fel-nek ellen-téte.

Megfejtések

Az augusztus 1-iki mellékletünk „fejtörőjének” helyes megfejtése:

Sakkrejtvény: Beszélni ezüst, hallgatni arany. Kéz kezet mos. Ki mint vet, ugy arat.

Egyenlőrejtvény: Pálinka.

Számrejtvény: Ki korán kel, aranyat lel.

Kockarejtvény: Vásárosok, ásatások, Salamon, a tatám, rámás, onon, son, ok.

Nagyrejtvény: A megfejtést küldték be: Schenk Dezső és Katona Béla, Imre Béla, Páncél János és Bandi. Fekete Ferenc, Nagy Magdus, Gidály Bandi és Judith. Tusnádi Elthes Amália, Göllner Mária, Elephant József, Bálint Gizi, Bortnyik Irén.

A könyvjutalmat sorshuzás útján Páncél János és Bandi, Imre Béla, Tusnádi Elthes Amália kapták. A nyertesek írják meg életkorukat, pontos címüket és azt, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének.

Az „Ifjuság” szerkesztője üzeni:

Az ifjuság szerkesztője üzeni: I. B. Nagyborosnyó. Igen, az Ifjuság a fejtörővel egyetemben ezúttal mindig csütörtökön jelenik meg. Küldjél be rejtvényeket bármilyen témakörből, csak ügyesek legyenek, szívesen közlöm! Látod, most is hozok egyet! — G. E. Zsibó. A rejtvények szerkesztésénél jobban kell vigyázni a helyesírási szabályokra. Próbálkozz más rejtvényekkel is, hátha akad köztük közölhető. — T. E. A. Tusnádi. Nem szabad elcsüggedni, hugoskám, ha a rejtvényünk egy-kettő nem jön le. Próbálkozz újakkal, hátha azok bevalnak. Várom!

Az Ifjuság gárdájának valamennyi tagját kérem, dolgozzanak, küldjenek be rejtvényt, novellát, verset, ez utóbbiak rövidke, a rovat kereténél megfelelő irások legyenek. Bizó, életörömmel és vidámsággal teli, épkezláb munkát várok. Mindenkiem meleg üdvözlöt.

Dr. Málnai-intézet
Budapest, VI., Bajza-utca 20. szám
nyilv. jogu
elemi fiu- és leányiskola, egyetemi
tanulmányokra jogosító
8 osztályos
Leányliceum
Internátus—félinternátus
Felvilágosítással és prospektussal szolgál
az igazgatóság

A TARAJOS KIGYÓ

Irtá: Sólyom Fekete Mária

A nagypapa kis unokáival együtt járt reggeltől estig a mezőkön és a körösparti fűzfaterdőkben, ahol együtt gyönyörködtek a madarak énekében és lesték a forrás tavában uszáló tarajos kigyót. — Sokszor órák hosszat ültek lesben, amíg előbújt rejtkehelyéből a nagy szürke, tarajos kigyó és le- és feluszált a tiszta vízben, vonszolva maga után a jobbról-balról lelógó, rózsaszín rojtos taraját. Nagypapa tudta is ennek a rózsaszín tarajos kigyónak a meséjét és egy árnyas fa alá telepedve, elmondotta kis unokáinak:

— Élt itt a Köröspartján egy halász család. A halászszer szorgalmasan halászgatót, a felesége meg eladogatta a halakat, bent a városban és ebből a keresetből éldegéltek két gyermekükkel, a tizenéves Rózával és a kis hatéves Misikével együtt.

Róza szorgalmas, dolgozó, de rossz szívű leányka volt, mindig csak magára gondolt, csak ő akart folyton új ruhát, új cipőt és amikor csak tehetett, elvette öcsikéjének ozsonnáját, vacsoráját.

Misike csendes kis fiúcska volt, aki so-hase mert panaszkodni testvéreire.

Egy viharos, hideg téli napon édesanyja átfázott, nagy beteg lett és halálát érezve, ágyához hívta Róza leányát és megkérte szépen, hogy halála után legyen jó testvére Misikének, gondozza, szeresse és édesapja keresetéből

Közgazdaság

Rendet kell csinálni a hitelanomáliák dzsungeljében!

Nem fizetik a kvótát sem a kényszeregyezséget kötött adósok

Ujabb akció indul meg a kényszeregyezségi törvény megfelelő módosítása, a csődtörvény kicserélése és a magánegyezség szabályozása érdekében

Bukarest, augusztus 13.

Különös és egyre jobban elharapózó jelenleg tölti el aggodalommal azokat a gazdasági köröket, amelyek a romániai válság megoldásának első és egyik legfőbb feltételét, a hitelviszonyok szanálásában látják. Ez a jelenség abban nyilvánul meg, hogy

a kényszeregyezséget kötött cégek az első 1-2 részlet után beszüntetik a felajánlott és törvényesen megállapított egyezségi kvóták fizetését, vagy legjobban esetben a minimális 60 százalék helyett 10-15 százalékot akarnak csak fizetni

és a csődkeréssel való fenyegetőzés jól bevált legyverével legtöbbször sikerül is rákényszeríteni a hitelezőket a 10-15 százalékos kielégítés elfogadására. Nagyon sok esetben a kényszeregyezséget kötött cégek különböző perrendtartási fogásokkal, hónapokkal, sőt évekkel is kitolják az egyezség életbelépését, illetve a fizetés megkezdését időpontjait, amíg a cégvagyon különböző formákban elvonják a hitelezők kielégítése elől. Vagyis az adós mindenképpen jogtalanul megtartja azt a vagyon, vagy annak tulajdoni részét, amellyel a hitelezőknek tartozik.

Ez a helyzet, amelynek sok más variánsa és kísérőjelensége is van, teljes összeomlással fenyegeti Románia külső és belső kereskedelmi hiteleit és ezért az összes hitelezői érdekeltségek újabb offenzívára készülnek a már egyenesen felháborító anomáliák megszüntetésére.

Az akció három főkövetelésre irányul és pedig az ősi és abszolút hitellelens csődtörvény kicserélésére, a kényszeregyezségi eljárás radikális módosítására, valamint a bíróságon kívüli egyezség törvényes szabályozására.

A főszűl azonban, a kényszeregyezségi törvényen van, amelynek gyökeres módosítását az igazságügyminiszter már be is terjesztette a parlamentben, de a többségi pártok nyomására a javaslatot levették a napirendről. Azok, akik a kényszeregyezségi törvény módosítása ellen voltak, két körülménnyel indokolták meg a javaslat visszavonását. Az egyik az, hogy nemsokára ugyanis életbelép az új kereskedelmi törvénykönyv, amely a hitelkérdést is új alapokon rendezi. De még határozottabb érv volt a javaslat elejtése mellett az, hogy a törvény módosításokról egy igen fontos tényező, a mezőgazdaság, még nem nyilvánította véleményét, holott

az agráriusok azt követelik, hogy a jóhiszemű mezőgazdák is, akik meg akarnak menekülni a teljes anyagi összeomlástól, igénybe vehessék a kényszeregyezségi eljárást.

Lehet, hogy mind a két indok csak egyszerű fogás volt azok részéről, akiknek érdekében állott a kényszeregyezségi törvény reformjának elődázása, de, mert ez a halasztás csak ösztönöz, a hitelezői érdekeltségek elkezdtek látni az időt arra, hogy ismét akcióra lépjenek. Tekintettel arra, hogy a parlament októberben ismét összeül és Argenteanu pénzügyminiszter, hír szerint, nagyfontosságú gazdasági törvényeken dolgozik, a hitelezői érdekeltségek már most meg akarják tenni az összes lépéseket a kényszeregyezségi törvény reformjának teljes előkészítésére. Az erre vonatkozó és a gyakorlati tapasztalatokon nyugvó követeléseket egy memorandumba foglalják össze, amelynek általános érdekességű főbb pontjait az alábbiakban ismertetjük:

1. Az adós által felajánlott egyezségi kvóta ne legyen kisebb a váltótarozások 60 százalékánál, ha a fizetési terminus egy év, legfeljebb 80 százalék legyen 18 havi részletfizetés esetén és teljes 100 százalék, ha az adós csak 2 év alatt akarja a tartozásait kifizetni. Ehhez igazodjanak a garanciák és egyéb feltételek is.

Kényszeregyezés kérésénél az üzleti könyveken és a mostani törvény által előírt adatokon kívül az adós csatolja be levelezésének és számláinak másolatait, legalább 3 üzleti évről visszamenőleg a mérlegét és annak mellékleteit, a hitelezők lajstromában pedig mutat-

sa ki, hogy minden egyes tétel mikortól származik.

A hitelezői névsorban az adós köteles legyen feltüntetni, hogy mikor lépett üzleti összeköttetésbe minden egyes hitelezővel és, hogy annak követelése milyen természetű ügyletből ered.

A törvényszéki elnök által delegált bíró a jelentésében csak annak megállapítására szorítkozzék, hogy a kényszeregyezségi kérés és a törvényben foglalt kívánalmak szabályszerűen kerültek-e benyújtásra, vagy sem, mert az előírt 5 nap alatti lehetetlenség a könyvekben megállapítani a kérelmező reális helyzetét.

Ha bármilyen üzleti könyv, adat, vagy okmány hiányzik, ez automatikusan vonja

maga után a kényszeregyezségi kérés semmisségét.

A hitelezőknek adjanak jogot arra, hogy a kérés elvi jóváhagyásáig írásbeli kifogásokat nyújthassanak be, amelyeket a törvényszéknek figyelembe kell vennie, döntésének indoklásában. A döntés ellen, akár jóváhagyó, akár elutasító, az adós, vagy a hitelezőnek joga legyen a kihirdetéstől számított 5 napon belül fellebbezéssel élni. A táblához benyújtandó fellebbezésnek ne legyen felfüggesztő hatálya, az érdemleges eljárás tekintetében. A fellebbezési tárgyaláson, amelyet a fellebbezés beiktatása után legkésőbb 10 nappal tartanak meg, akármelyik hitelezőnek legyen joga a többi hitelezőket képviselni.

A hitelezők értekezletének időpontját a törvényszék már a végzésében állapítsa meg, a

A kifizetett hitelezők és a kényszeregyezés

A hitelezők gyűlésén, ahol a hitelezők generális meghatalmazással is képviselhetessék magukat,

nemcsak az adós által bejelentett hitelezőknek legyen szavazati joguk, hanem azoknak is, akiket az adós kifizetett a jegyzékből, de a verifikálásnál igazolták követeléseiket.

Az ilyen hitelezők is teljes joggal érvényesíthessék követeléseiket a kényszeregyezés végleges jóváhagyása után, az adóssal szemben. A kvótafizetési terminusok a kényszeregyezés elvi jóváhagyásának napjával kezdődjenek. Az adós esetleges fellebbezése ne legyen felfüggesztő hatálya, ha a törvényszék a kérést elutasítja.

Abban az esetben, ha a hitelezők fellebbe-

nek és a tábla elutasítja a kényszeregyezségi kérést, ezzel a tábla egyúttal rendelje el a csődöt is az adós ellen

és az iratokat azonnal tegye át, intézkedés végett, a törvényszékhez.

A hitelezői értekezlet által megválasztott, vagy a törvényszék által kinevezett bizottság az egész kényszeregyezségi eljárás alatt közvetlenül, vagy megbízott útján, ellenőrizze az adós ténykedését, a garanciák megszerzését és megtartását, a negyedévi részletek fizetését, az egyezés minden pontjának pontos végrehajtását és általában azt is, hogy az adós helyzete megengedi-e számára a kényszeregyezségi kötelezettségek teljesítését. A bizottság minden negyedév végén részletes jelentést tegyen a törvényszéknek, a helyzetéről.

A CFR. megkötötte a szénszerződést

Tíz százalékkal

olcsóbban vásárol szenet a vasut a belföldi bányatársaságoktól

Bukarest, augusztus 13.

Ma délelőtt összeült a CFR vezérigazgatóságánál a szénárakat megállapító bizottság, amely hosszas tárgyalások után

a bányavállalatok képviselőivel megkötötte az új szénárakra vonatkozó egyezményt, amely egyelőre két évig lesz érvényben.

Jonescu tábornok, CFR vezérigazgató, hosszabb beszédben rámutatott arra, hogy a vasut a nehéz viszonyok miatt nem képes az eddigi árakat fizetni a szénért és ezért kérte a bányatársaságokat, hogy szállítsák le a szén árát.

A bányatársaságok hosszabb vita után elfogadták tíz százalékos árléscsökkentést.

A CFR vezérigazgatója kijelentette a tárgyalások során, hogy az erdélyi és a zsilvölgyi mosott és rostált szénnel végzett kísérletek kitűnően sikerültek és ezért a vasut az eddigénél nagyobb mennyiségeket fog vásárolni ezektől a társaságoktól.

Két régi vállalat, a Credit Carbonifer és a Concordia kérték a vasuti vezérigazgatóságot, hogy halassza el a surduki és zsilvölgyi bányákból termelt szénnel terbevelt kísérletezéseket. A vasutigazgatóság helyt adott a kérésnek. Ilyenformán tehát ez a két erdélyi bányavállalat egyelőre nem kerül be a CFR szénszállítóinak a listájába, tekintve, hogy a szén kipróbálás ezeknél csak hónapok múlva fog megtörténni, — ami tekintetbe véve a két évre szóló szerződést — azt jelenti, hogy ezek a bányák csak két év múlva fognak tudni a vasutnak szenet eladni.

A CFR-nek az árak leszorításával egy-

idejűleg sikerült az anyagtisztasági százalékokat is leeredukálni.

A zsilvölgyi szénbányákból kikerülő mosatlan szénnek idegen anyagokkal, vagy gyengébb minőségű szénrel való keveredési arányszámát 25 százalékról 10 százalékra, a nedvességi arányszámot pedig 6 százalékra szállították le.

Ugyancsak megállapították, hogy a Petroşenyben bányászott szén 25 százalékos poros anyagot, a lupényi szén pedig 28 százalék szénpor tartalmazhat.

A CFR határozata jelentős megszorítást jelent a bányatársaságok részére. Az a helyzet ugyanis, hogy miközben a szén árakat leszorítják, valósággal standardizált szenet követelnek a társaságoktól.

Ebben a kérdésben egyébként nehéz állást foglalni. A CFR ugyanis azt hangoztatja, hogy sokkal előnyösebben jönne ki, ha a mozdonyokat pakurával fűtené és nem kellene a közepminőségű belföldi szenet vásárolnia. Sőt egyes beállítás szerint az elsőrangú sziléziai szenet is majdnem olyan áron megvásárolhatná, mint ahogy azt a belföldi társaságoknak fizeti.

Félő azonban, nehogy a bányatársaságok a kényszerű árléscsökkentésre való hivatkozással újabb „racionalizálási” terveket hajtsanak végre — a munkásság bórén. Meg kell ugyanis végre érteni azt, hogy nem azokon kell racionalizálni, a kik éjjelt nappallá téve emésztik tüdejüket a sötét tárnákban, hanem az igazgatósági tanyákat kell „észszerűsíteni” és akkor megszűnnek a nagy kiadások és rentabilissá válik a széntermelés.

törvényben megszabott minimális 20 és maximális 30 napon belülre. Ezt a terminust ne lehessen túllépni.

A kényszeregyezségi kérést feltétlenül intézzék el 20, vagy 30 nap alatt és ezt a határidőt semmiféle indoklással ne lehessen elhalasztani.

A delegált bíró, tanácsjegyző és a szakértők honoráriumának, valamint az eljárási költségek fedezésére, az állam 0.50 százalékot szedjen be az adós által fizetendő kvóta teljes összege után, ha az a 2 milliót nem haladja meg, 0.25 százalékot az 5-10 millió lejes kvóták és 0.10 százalékot az ennél magasabb összegű kvóták után. Az ilyen célra szolgáló költségek azonban a 240 ezer lejt soha ne haladhatják meg. A nem 100 százalékos kielégítésnél az adós, a javára mutató külföldi követelés után, a fenti taxák kétszeresét fizesse.

A kényszeregyezségi kérdés elvi jóváhagyásáról szóló törvényszéki határozatot tegyék közzé a szóbanforgó város legelterjedtebb lapjában és valamelyik fővárosi nagy lapban. Az adós köteles legyen a kérés semmisségének terhe alatt, 10 nappal az elvi jóváhagyás után betervezni a Monitorul Oficial és az említett újságok azon példányait, amelyekben a döntés megjelent. Ugyanezen idő alatti és ugyanazon szankció mellett, az adós kényezze és szerezzék meg a törvényszéki döntésnek a telekkönyvbe, az ingatlanforgalmi lajstromokba és a cégjegyzékbe való beiktatását is.

A kényszeregyezségi eljárás alatt az adós által tett ajándékozások, ingyenes elidegenítési ügyletek, garanciák, váltók, vagy más formában felbontott kölcsönök, tranzakciók, megállapodások, ingatlan elidegenítések, jelzálogmegterhelések, vagy más elzálogosítások, ne kössék a hitelezőket.

Ugyanezen idő alatt sem az állam, vagy megyék és községek ne fogantathassanak és ne is folytathassanak végrehajtást, zárlatot, vagy foglalást, egyenes, vagy közvetett adókból eredő követeléseik ellenében.

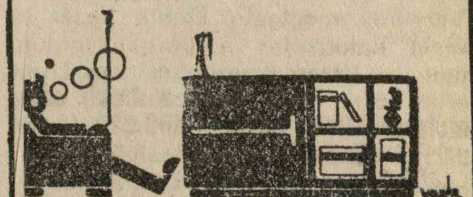
A követelések törvényszéki igazolásánál a hitelezők kötelesek legyenek jogszerű okmányokkal kimutatni a követelések eredetét és fennállását.

Lényegében ezeket az intézkedéseket tartják szükségesnek a hitelezői érdekeltségek, ahhoz, hogy az ország elvadult hiteléletének szanálása megindulhasson. Az időpont is nagyon alkalmas erre, miután ma-ugysem kap kölcsönt jóformán senki és így a stagnáció tartam alatt kell megalkotni egy jó csődtörvényt, a kényszeregyezségi eljárás reformját és a bíróságon kívüli egyezség szabályozását. Ez nemcsak a belföldi piacot fogja egészségessé tenni, úgy a hitelezők, mint a jóhiszemű adósok szempontjából, hanem jó hatással lesz külföld felé is és a bizalomválságnak ilyen intézményes orvoslásának azonnal mutatkozni fog az eredménye, mihelyt az általános gazdasági atmoszféra jobbra fordul.

Lehunyt rollóit a Bánság egyik legregibb kereskedelmi cége. Oravicabányai tudósítónk jelenti: Az oravicabányai „Confectio” R. T., mely egyike volt Oravicabányai és a Bánság legrégibb és legvirágzóbb kereskedelmi vállalatának, a gazdasági helyzet következtében elhárította a cég feloszlását. Az általános állapotokra szomorúan jellemző cégfelozlatás a Bánságban élénk szenzációt okozott a kereskedelmi és közgazdasági körökben.

— ERDÉLYI UTJA NAGY-MAGYARORSZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási feltűnést keltett munka könyvtárakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítás, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, aranyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

HA BUTOR
LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BOKAREST
BRASSÓ

MOTTO: NAGYSZEBEN
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Technikai eszközök akadályozzák a román gabona külföldi versenyét

Az exportszindikátus rámutatott a hibákra, de kérdés, hogy lesz-e foganatja

Bukarest, augusztus 13
Galacból érkező jelentések szerint a kikötőkben dolgozó gabonaexportőrök körében nagy elkeseredés uralkodik a romániai gabona sorsa miatt. Különösen iasztó hatást váltottak ki azok a hírek, melyek

Amerika nagy gabonamennyiségeiről és hatalmas kiviteli feleslegeiről számolnak be.

A gabonaexportőrök szindikátusa ülést tartott, amelyen megállapította, hogy

az eddigi kormányok csak ígéreteket tettek arra nézve, hogy a gabonakivitelhez szükséges technikai eszközöket modernizálni fogják, az ígéreteket azonban sohasem váltották be.

Igy többek között évek óta beszélnek a kikötőkben felállítandó hatalmas gabonaszárítókról, az úgynevezett siloszokról, amelyeket egy időben holland tőkésportok bevonásával akartak megépíteni, a tervek azonban a mai napig sem jutottak el a megvalósulás stádiumáig.

Különösen súlyosnak tartják a gabonaexportőrök azt, hogy

nincs megfelelő árpaszárító készülék a kikötőkben.

Tudni kell ugyanis, hogy Oroszország több mint másfélszeresére állandó árpadömpinggel gyengíti a világpiaci árakat. A bulgár, jugoszláv és csehszlovák gabonaexportőrök ennek ellenére is képesek elhelyezni árpafölöslegeiket, tekintve, hogy kitűnő minőségű árpát szállítanak külföldre, amelyért mindig lehet normális árat kapni. Romániában azonban nincsenek ilyen szárítók, úgy, hogy a román árpa már gyengébb minőségű.

génélt fogva sem képes felvenni a versenyt a többi államokkal.

A gabonaexportőrök szindikátusa ebben az irányban interveniált a kormány-nál és kérte, hogy legsürgősebben fogjanak hozzá a gabonaszárítók megépítéséhez s általában a gabonakivittel egybe-kapcsolt technikai eszközök tökéletesítéséhez, ellenkező esetben nem garantálják, hogy a belföldi gabonakészleteket el fogják tudni adni. Ugyanakkor azt is kéri, hogy a kikötőkben a vasúti lerakódó állomások sineit bővítsék ki, tekintve, hogy mai megépítettségük mellett nem alkalmasak normális gabonakivitel gyors lebonyolítására.

A szindikátus megbízottai erősen tiltakoztak a kormány-nál az ellen, hogy a különböző taksákat kétszer, sőt néha többször is behajtsák a gabonaexportőrökre.

A kormányhoz érkezett jelentések szerint egyébként a gabonát exportáló európai államok szigorú rendszabályokat léptettek életbe azok ellen, akik nem tartják be a kivitelre kerülő gabonára megállapított szabályzatokat, különösen a minőséget illetően.

Ezzel elejét kívánják venni annak, hogy gyengébb minőségű gabona kerüljön ki a külföldi piacokra. Románia azonban ilyen intézkedéseket nem is tehet, tekintve, hogy — amint az a gabonaexportőrök megállapításából kitűnik — a jelenlegi technikai eszközök mellett nem képesek jó minőségű gabonát szállítani külföldre.

A kormány-nak tehát kötelessége sürgős lépéseket tenni a gabonakivitel megmentése érdekében.

következő programmal: 100 m. gyorsúszás, 400 m. gyorsúszás, medvető bajnokságért, 200 m. mellúszás, 100 m. hátúszás, 3x50 m. vegyes staféta, 4x50 m. sprint staféta, 50 m. gyorsúszás, leánygyermekek számára, 10 évig, 50 m. gyorsúszás, leánygyermekek számára 14 évig, 50 m. gyorsúszás, fiúgyermekek részére 10 évig, 50 m. gyorsúszás, fiúgyermekek részére 14 évig, 100 m. gyorsúszás, hölgyek részére 50 m. fúrdővendégek versenye, urak részére 50 m. fúrdővendégek versenye, hölgyek részére. Vízipóló. Bemevezési díj: gyermek: 20 lej, a stafétában 60 lej, míg a többi számokban 50 lej. Bemevezések Fodor Miksa butorkereskedő, Tg. Mures, Pta Regele Ferdinand címre küldendő. Az egyes verseny-számok éremmel díjaztatnak.

Existencia

Korszakalkotó ujdonság a tejjazda-ság és ital par terén, soha nem remélt kereseti lehetőségekkel.

I-a. A jövő frissítő itala I-a.

bármilyen ásványvíz helyett, tiszta tejből készül ezért magas

tápértékénél

fogva, egyenrangú frissítő hatása mellett, az eddigi hasonszerű italokat messze túlszárnyalja. Nagy érdeklődés a gyakorlatban már eddig is bizonyítható. Elsőrendű szakvélemények ki-váló orvosok részéről Szabadalom bejelentve, majdnem minden kultúrállamban. Több már fennálló szabadalom. Az egyedüli előállítási jog néhány terület számára meg kiadó. Érdeklődők irjanak „S. V. 3728” jelígre a brassói kiadóba

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető jó férj, édes apa, testvér és rokon

Dohri József

életének 57-ik évében rövid, de súlyos szenvedés után f. hó 13-án reggel 8 1/2 órakor elhunyt. Drága halottunk hült tetemét f. hó 15-én, szombaton délután, a Mirásláú utca 18. szám alól, a református temetőbe fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Brassó, 1931 aug. 13.

A gyászoló család

Több vagon 1929-i 1930-i

bori

kizárólag saját termésűt ajánl leszállított áron:

Caspari Fr. földbirtokos, H. O. MEDIAŞ — MEDGYES.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kükküllöment bor Lei 26.— házhoz 5 literen felül Lei 22.— „Pest” vendéglőben, Brassó, Vasut-utca kapható. 14292

ELADÓ 1007 m2 nagyságú ház hely Brassói gázgyár mellett, (amelyiken „Eladó” tábla el van helyezve) a Szentpéteri uton. Bővebbet Răscianu, Bucuresti 2. Transylvaniei 29. 14287

FABUTOR KIARUSÍTÁS Mielőtt bármilyen butort venne, tekintse meg a Pásztori és Hettmann butorkereskedő, Brassó, Kórház-utca 32. 14091

Nagyon jömenetlő vendégül kerthelyiséggel, szállodával, nagy városban, haláleset miatt eladó, vagy kiadó. Cim 14089 sz. alatt a brassói kiadóban.

Elutazás miatt hálószoza, előszoba, konyhabutor keveset használt, eladó. Cim 14347 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Nagy gyakorlattal bíró, intelligens, csinos, román, magyar kiszolgáló kisasszony VEZETŐ ÁLLÁSRA azonnali felvételt Kőnigstorfer-cukrászda, Arad, Minorita-palota. Ajánlatokat fényképpel, fizetési igényekkel azonnalra kérjük. 14345

Szakácsnőt keresek 15-re, ki önállóan főz. Csakis hosszú bizonyítvánnyal bíró egyedülálló nő jelentkezzen délelőtt: Smiel Géza, Bucuresti, Str. Doamnei 14. II. em. 14344

MEZELARIA PESCARU, Bucuresti — perfekt elárusító nőt keres. — Levelek Str. Doamnei 7, címzendők. 14256

Intelligens fahivatalnok felvétetik, szerény igényekkel. — Ajánlatokat „NÖTLEN ELÖNYBEN” jelígre a brassói kiadóba. 14318

Lakás

Bukarestben modern lakosztály, azonnal beköltözhető, utcára nyíló, előszoba, hall, 4 világos szoba, 2 cselédszoba, központi fűtés, 150.000 lej évi bérlet kiadó. — Érdeklődni Agentia Mercur, Str. Sarindar. Ugyanott más lakások és házak eladók. 14343

Vegyes

A brassói piacon keresünk egy üzlethelyiséget. Ajánlatokat „Bucuresti” jelíge alatt a brassói kiadóba kérünk. 14300

Megérkezett a Record divatlappélményekkel. Ára 40 lej, portó 5 lej. Utánvételezésnél 16 lej a portó. Brassói Lapok könyvostálya.

URI CSALAD ELVÁLLAL NAGYVARADON urileányt vagy fiut teljes ellátásra balkonos utcai szobába, zongora- és fúrdőszobahaszinnal. — Özv. Beröer Antalné, Nagyvárad, Str. Cantemir (Beöthy Ödön-utca) 42. I. 14306

Hölgyek figyelmébe! Friss havi divatlappélményekkel: Record (53 lej), Die Schöne Wienerin (35 lej), Párisi Divat (40 lej), állandóan kaphatók a Brassói Lapok könyvostályaiban. 14333

Dr. Dávid György Román nyelvű és Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánúton.

tanító nélkül

való elsőajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen 100 lej, kötet 100 lej.

Megrendelhető a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSTÁLYÁBAN

Az On könyvtárából sem szabad hiányozzon az alábbi nagyszerű, immár 4 kiadást megért munkának.

Az emberiség története

az ősembertől napjainkig. Kik vagyunk? Honnan jövünk? Nova meggyünk?

Ez a három kérdés foglalkoztat mindenkit, még azokat is, akik kitűnő általános műveltséggel rendelkeznek, mert hiszen ők is alig tudnak valamit az ember származásáról, és történetéről és az egyetemes emberi kultúra további fejlődéséről.

H. W. van LOON

amerikai westporti egyetemi tanára írta meg

„Az emberiség történetét”

Fényes munkája, a legnagyobb, legmegkapóbban megírt terméke a tudomány népszerűsítésének, melyet valaha megírtak. Mint ahogyan egykor Vergilius megfogta Dante kezét és végig kalauzolta a purgatoriumon, úgy fog kézen bennünket van Loon is és vezet végig azon a dicső úton, melyen állati őseink 500.000 évvel ezelőtt elindultak s mindenféle viszon-tagság árán is eljutottak a könyvnyomtatás, majd gőzgép, a villamos-ság, a repülőgép, a rádió és a többi csodák föltalálásáig. A mű ára elegáns egész lexikon alakú vászonkötésben 680' — lei. Kapható a

BRASSÓI LAPOK Könyvostályaiban.

Iskolák Egyesületek

— Sikerrel járt a dicsőségmentári líceum megmentésére irányuló akció. Mint a B. L. már jelentette, a dicsőségmentári Andrei Băseanu líceum felett megkondították a halálharangot. A szülők és a tanárok együttesen szerkesztett memorandumnak meg volt az eredménye, mert ma Vălențiu Joan igazgatótól távirat érkezett, mely szerint a kultusz-miniszter egyelőre az 1932-es évre is fenntartja az iskolát. A távirat általános örömet keltett az érdekeltek között.

— ÉRTESÍTÉS. Istentisztelet a brassói Arvaház-utcai zsinagógában pénteken, augusztus hó 14-én este fél 7 órakor, az ünnepi kórus közreműködésével. — Templomügyi előljáró.

— AZ UNITARIUS LEÁNYOTTHON az 1931—32. iskolai évre felvesz unitárius és más vallású középiskolai tanulókat és korlátolt számban, egyetemi hallgatókat is. Folyamodványok augusztus hó 20-ig küldendők be az előjárósághoz címezve, az unitárius kollégiumba. Érdeklődőknek felvilágosítással szívesen szolgál, megcímzett levelezőlap beküldésére a vezetőség, Cluj, Calea Victoriei 10.

— AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET és a Marosvármegyei Földmívelő Szövetség szeptember hó 3—6 napján; mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítást rendez. A kiállítással kapcsolatban a CFR igazgatósága 50 százalékos vasúti kedvezményt juttat mindenkinek, aki a kiállításon résztvenni óhajt.

Sport

↓ Brassó vasárnapi programja. Victoria—Ivria. Vasárnap délután barátságos mérkőzés keretében találkozik a két csapat. Mindkét egyesület komplett első garnitúráját szerepelteti, úgy, hogy egy érdekes és izgalmas mérkőzésben lesz része a közönségnek. Előmérkőzést az Olympia és a Victoria kombinált csapata játszanak.

↓ USZÓVERSENY. A marosvásárhelyi M. S. E. sportegyesület 1931. évi augusztus hó 16-án, délután 3 órai kezdettel a szovátai medvetóban országos uszóversenyt rendez, a

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSÓI LAPOK nyomdavidallatának kiadása és rotációjának nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások levételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. S. Barnabiu 10. (Osz-tian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére: Kolozsvár: Str. Dubașilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-utca 6. — Marostordágya: Szabó Jenő Címe: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rădăuș-ut 37 (Körtész László) — Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágysólyos: (Halperin Ernő) — Tensvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József).

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.